

SHARON KAY
PENMANOVÁ

LVÍ SRDCE

KNIHA PRVNÍ

LVÍ SRDCE

LVÍ SRDCE

KNIHA PRVNÍ

SHARON KAY
PENMANOVÁ

Přeložila Petra Andělová

Vydalo nakladatelství BB/ats, s.r.o. v roce 2014

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2011 by Sharon Kay Penman

All rights reserved.

Z anglického originálu *Lionheart*

(Published by G. P. Putnam's Sons, London, 2011)

přeložila © 2013 Petra Andělová

Redakce textu: Iva Klinderová

Jazyková korektura: Jan Řehoř

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 9788074619670

Jill Daviesová

HLAVNÍ POSTAVY K ROKU 1189

ANGLICKÁ KRÁLOVSKÁ RODINA

JINDŘICH II. ANGLICKÝ (1133–1189) – král anglický, vévoda normanský, hrabě z Anjou; zvaný též Jindřich Plantagenet

ELEONORA (*1124) – právem krve vévodkyně akvitánská, Jindřichova královna a bývalá manželka francouzského krále Ludvíka VII. Kapeta

Jejich děti

WILLIAM (1153–1156)

HAL (Jindřich, 1155–1182)

RICHARD (*září 1157) – vévoda akvitánský a hrabě z Poitou, od září 1189 korunovaný král anglický

GEOFFREY (1158–1186) – skrze sňatek s Constance vévoda bretaňský

JAN (*prosinec 1166) – nejmladší syn přezdívaný Bezzemek, hrabě z Mortain skrze sňatek

TILDA (Matylda) (1156–1189) – vévodkyně saská a bavorská, matka Richenzy

LEONORA (Eleonora, *září 1161) – královna kastilská

JOANNA (*říjen 1165) – královna sicilská

ANGLICKÝ KRÁLOVSKÝ DVŮR

GEOFF (Geoffrey) – Jindřichův levoboček, arcibiskup z Yorku

WILLIAM MARSHAL – jeden z Richardových justiciářů, ženatý s Isabel de Clare, hraběnkou z Pembroke

GUILLAUME LONGCHAMP – biskup z Elly, Richardův kancléř

FILIP II. KAPET (*1165) – francouzský král

ISABELLE – jeho královna, dcera hraběte z Hainautu

LUDVÍK VII. KAPET – Filipův otec, první manžel Eleonory, zesnulý

ALYS – Filipova nevlastní sestra, od dětství zasnoubená s Richardem

AGNES – Filipova sestra, v dětství provdaná za dědice byzantského císařství (ve své době nazývaného řecké)

MARIE – hraběnka z Champagne, nevlastní sestra Richarda a Filipa, dcera Eleonory a Ludvíka, matka Henriho

BRETAŇ

CONSTANCE – vévodkyně bretaňská, vdova po Geoffreyovi, znovu provdaná za hraběte z Chesteru

Její děti s Geoffreyem:

ARTUŠ BRETAŇSKÝ a AENOR (Eleonora)

NAVARRA

SANCHO VI. – navarrský král

SANCHO – jeho nejstarší syn a dědic

BERENGARIA (*asi 1170) – jeho dcera

SICÍLIE

WILLIAM II. DE HAUTEVILLE – král sicilský

JOANNA – jeho královna, Richardova sestra

WILLIAM I. DE HAUTEVILLE – Williamův otec, zesnulý

MARGARITA NAVARRSKÁ – Williamova matka, zesnulá

CONSTANCE DE HAUTEVILLE – Williamova teta a dědička, provdaná za Heinricha von Hohenstaufen (Jindřicha VI. Štaufského), císaře svaté říše římské, krále německého a dědice Fridricha Barbarossy (Konstancie Sicilská)

TANKRED – hrabě z Lecce, nemanželský bratranec Williama

SIBYLA – Tankredova manželka

ROGER – Tankredův syn

KYPR

ISAAKIOS KOMNÉNOS – samozvaný císař kyperský

SOFIE DE HAUTEVILLE – jeho císařovna, nemanželská dcera zesnulého Williama I. Sicilského

ANNA KOMNÉNA – Isaakiova dcera

SARACÉNI

AL-MALIK AN-NÁSIR SALÁH AD-DÍN, ABÚ AL-MUZAFFAR JÚSUF IBN AJJÚB; SALÁHUDDÍN – sultán egyptský, křižáky nazývaný Saladin

ZÁMOŘÍ

BALDUIN IV. MALOMOCNÝ – král jeruzalémský, zesnulý

SIBYLA – jeho sestra, královna jeruzalémská

GUY DE LUSIGNAN – král jeruzalémský, její manžel

ISABELLA – Sibylina nevlastní sestra

HUMPHREY DE TORON – její manžel

BALIAN D'IBELIN – pán Nábulusu, ženatý s Marií Komnénou, bývalou jeruzalémskou královnou a matkou Isabelly

KONRÁD Z MONTFERRATU – italský pán Týru, bratranec francouzského krále Filipa

AMAURY a JOFFROI DE LUSIGNANOVÉ – Guyovi starší bratři a vazalové krále Richarda

GARNIER Z NÁBULUSU – velmistr rytířského řádu Špitálních bratří svatého Jana Křtitele Jeruzalémského (johanitů)

ROBERT DE SABLÉ – velmistr rytířského řádu Templářů

JOSCIUS – arcibiskup z Týru

RICHARDOVI KŘIŽÁCI

HENRI – hrabě z Champagne, synovec Richardův i Filipův
ANDRÉ DE CHAUVIGNY – Richardův bratranec
ROBERT BEAUMONT – hrabě z Leicesteru
HUBERT WALTER – biskup ze Salisbury
BRATŘI PRÉAUXOVÉ – Guilhem, Jean a Pierre, normanší rytíři
JACQUES D'AVESNES – vlámský pán

FILIPOVI KŘIŽÁCI

HUGH – vévoda burgundský, Filipův bratranec
FILIP – biskup z Beauvais, Filipův bratranec
ROBERT – hrabě z Dreux, bratr Beauvaise
MATHIEU DE MONTMORENCY – mladý francouzský pán
GUILLAUME DES BARRES – slavný francouzský rytíř
JAUFRE – syn hraběte z Perche, ženatý s Richardovou neteří Richenzou
(Matyldou)

Sicilské království

Neapol

o Mileto

o Bagnara

o Reggio

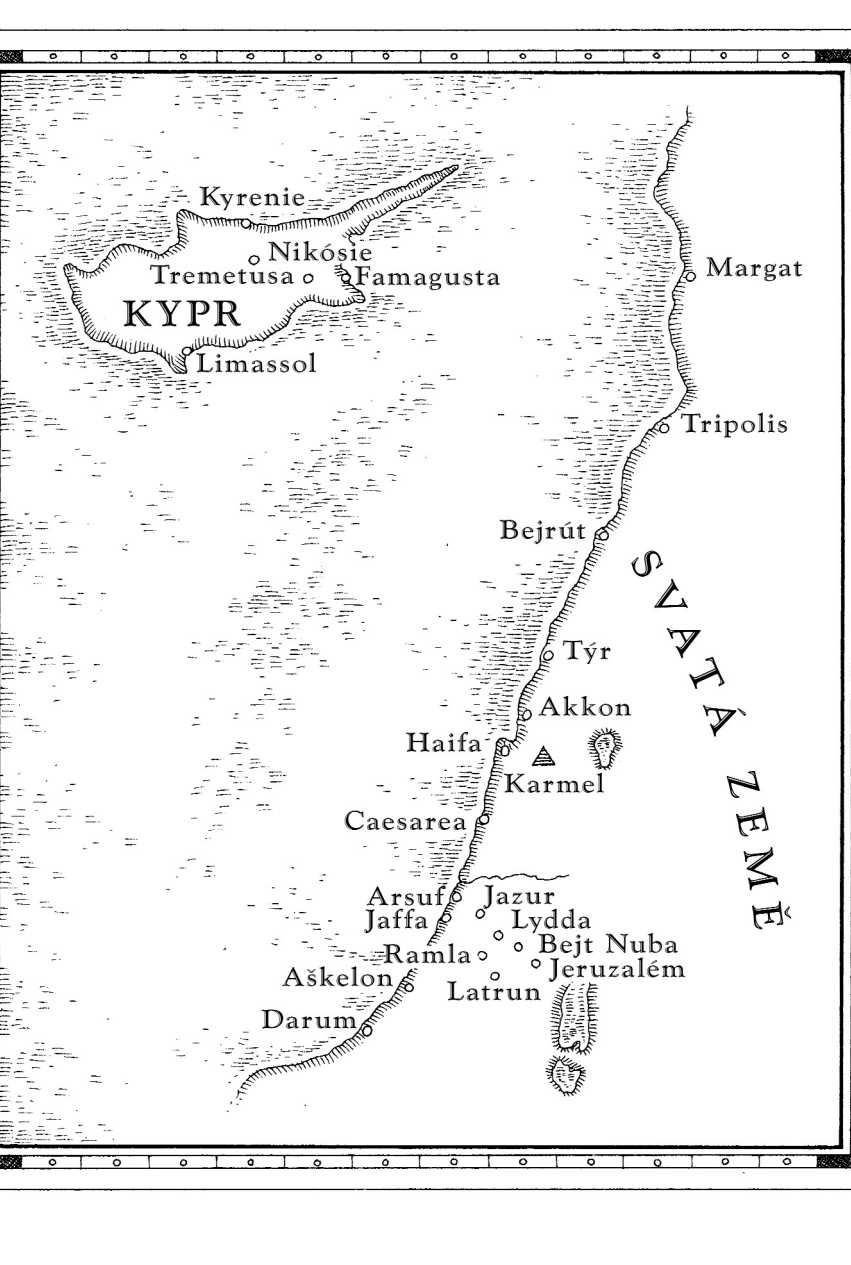
Messina

Palermo

Catania
(Katánie)

Messinská úžina

Kyrenie

Nikósie

Tremetusa

Famagusta

KYPR

Limassol

Margat

Tripolis

Bejrút

Týr

Akkon

Haifa

Karmel

Caesarea

Arsuf

Jazur

Jaffa

Lydda

Ramla

Bejt Nuba

Jeruzalém

Latrun

Aškelon

Darum

SVATĀ ZEMĚ

PROLOG

Jejich příběh se vyrovná legendě o králi Artušovi a Guinevře, jeho nevěrné královně. Jmenoval se Jindřich a přišel na svět jako prvorozený syn hraběte z Anjou a císařovny Maude. Vypadalo to, že je od mládí oblíbencem Štěstěny. Ještě jako pouhý vévoda normanský se opovážil ukrást francouzskou královnu a v jednadvaceti letech už mu patřila královská koruna, o níž tak dlouho a marně bojovala jeho matka. Ona se jmenovala Eleonora a byla vévodkyní akvitánskou, dědičkou nejbohatšího panství a proslulou kráskou zároveň, za níž se jako dlouhá vlečka táhly skandály. Její tragédií bylo, že se narodila v době, kdy moc patřila výlučně mužům. Francouzský král Ludvík ji zapudil, protože mu nedala mužského dědice. Jindřichovi jich porodila pět a čtyři z nich se dožili dospělosti. Jejich říše se rozkládala od břehů Skotska až po Středozemní moře a jejich manželství vypadalo skutečně Bohem požehnané.

Jindřich své syny miloval, ne však natolik, aby se s nimi podělil o moc. Miloval i Eleonoru, ale upřel jí právo seabemín vládnout její milované Akvitánii. A výsledkem byla Velká vzpoura z roku 1173, kdy proti Jindřichovi povstali tři starší synové, povzbuzovaní matkou, jeho královnou, což byla zrada v jejich světě a době naprosto neslýchaná. Jindřich vyhrál, ale za vítězství musel tvrdě zaplatit. Synům odpustit dokázal, ale Eleonoře ne, protože mu zasadila ránu, jež se nikdy úplně nezhojila.

Snažil se o usmíření se syny, ale oni vůči němu zahořkli, protože odmítal dát svobodu jejich matce a je dál držel na krátké oprati. Pochopil, že už jim nikdy nebude moct věřit, a tak se je k loajalitě snažil přimět úplatky a vydíráním. Tento velký král jako otec naprosto selhal, protože se ze svých chyb nedokázal poučit.

Hal, nejstarší a nejmilovanější syn – okouzlující, krásný a naprosto nezodpovědný –, zemřel při další vzpouře proti svému otci a králi. Kál se a litoval svých chyb, ale prohlédl až na smrtelné posteli, když už bylo příliš pozdě.

Po Halově skonu měla koruna po právu připadnout jeho bratru Richardovi, jenž vyrostl v Eleonořině Akvitánii, jíž měl právem druhorozeného vládnout. Geoffreyovi, třetímu synovi, skrze sňatek s bohatou dědičkou, vévodkyní Constance, připadla vláda nad Bretání. A čtvrtý syn Jan získal nejprve přízvisko Bezzemek, protože na něj jako na nejmladšího žádné statky původně nezbyly. Jenomže Jindřich si umínil zajistit i Jana a tím nerozvážně rozpoutal běsnění, které ho nakonec přivedlo do záhuby.

Chtěl, aby se Richard v Janův prospěch vzdal Akvitánie. Myslel si, že Richard nepotřebuje matčino vévodství, když zdědí celou říši, jenomže Richard Akvitánii miloval stejně jako svou vězněnou matku. Nikdy Jindřichovi nezapomněl ani neodpustil, že se mu vévodství pokusil vzít.

Stejnou chybu Jindřich opakoval i v případě Geoffreje, když zadržoval značnou část dědičných statků jeho ženy, aby si zajistil synovu poslušnost. Jenomže tím dohnal Geoffreje ke vzpouře. Geoffrey, skrze sňatek vévoda bretaňský, zemřel na následky zranění utrpěných při turnaji neda-leko Paříže jako spojenec a vazal mladého francouzského krále Filipa.

Králi, který kdysi žertem tvrdíval, že má synů víc než dost, zůstali jen dva. Když umíněně odmítal Richarda formálně uznat svým nástupcem, začal mít akvitánský vévoda podezření, že ho otec chce vydědit v Janův prospěch. Richard se vydal ve šlépějích svých bratrů Hala a Geoffreje a obrátil se o pomoc k francouzskému králi. Válka byla nevyhnutelná. Stárnoucímu Jindřichovi ubývalo sil, onemocněl a hlavně nechtěl bojovat s vlastním synem. Jenomže Richard mu nevěřil a Jindřich se musel potupně vzdát. Nejhorší však ještě mělo přijít. Zatímco ležel v horečkách a zlomený na duchu na hradě Chinon, dozvěděl se, že Jan, syn, jemuž tolik obětoval, ho zradil. Jan uzavřel separátní mír s Richardem a francouzským králem a Jindřich o dva dny později skonal. „Hanba poraženému králi,“ byla poslední slova, jež mu splynula ze rtů. Truchlila

pro něj jen hrstka věrných. Jak už to v jeho světě chodilo, pouze málokdo vzhlížel k zapadajícímu slunci a skoro všichni měli oči jen pro vycházející, jímž byl Richard, první toho jména, který usedl na anglický trůn od bitvy u Hastingsu, nejstatečnější rytíř a nejlepší vojevůdce křesťanského světa.

KAPITOLA 1

ČERVENEC 1189

Na palubě galéry San Niccolò

Alicie se bála dlouho předtím, než v Messinské úžině pohlédla smrti do tváře. Měla strach už od jara, kdy ztratila otce a jediný domov, který znala. Úzkost nerozptýlil ani příjezd bratra Arnauda, který vůbec nevěděl, jak se o malou sestřičku postarat, a nebyl v postavení, aby to mohl udělat. Arnaud vstoupil do proslulého řádu Rytířů Templu a mířil do Zámorí, aby tam pokračoval v boji za osvobození Svatého města Jeruzaléma z rukou nevěřících, kterým se říkalo Saracéni nebo Turci. Nedokázal jí zajistit budoucnost ani ji opustit, a tak se cítil povinován vzít ji s sebou. Alicie mu za to byla vděčná, ale také se bála, protože nevěděla, co ji ve Svaté zemi čeká, navíc měla podezření, že to neví ani on. A protože byl jediný, kdo jí z rodiny zůstal, neměla na vybranou a musela se svěřit do rukou Arnauda a Boha, když jim Francie zmizela za zády.

Cesta po zemi představovala pro dívku nezvyklou na dlouhou jízdu utrpení. Arnaud se k ní choval laskavě a stejně jako jeho bratři templáři se ji všemožně snažil uchránit před nejhorsším nepohodlím, a tak než dorazili do Janova, strach z budoucnosti už nebyl tak velký. Jenomže jakmile vkročila na mokrou a kolébající se palubu *San Niccola*, znovu se vrátil v plné síle.

Arnauda potěšilo, že se jim podařilo sehnat místo na galéře. Vysvětlil jí, že na rozdíl od lodí, které musejí spoléhat pouze na plachty a vítr, jsou na tom lépe a ukázal jí dvě řady vesel na boku. Alicie však viděla jen hlu-

bokou vodu a nejistý osud v Zámorí ji přestal trápit, protože si najednou byla naprosto jistá, že cestu přes moře nepřežije.

Mořská nemoc ji přepadla dřív, než jim janovský maják zmizel v dálce. Celý následující den se choulila v těsném přístřešku na palubě, poslušna Arnaudova příkazu, aby se nebavila s ostatními cestujícími, a snažila se zklidnit rozbouřený žaludek uždibováním tvrdých lodních sucharů. Někteří si na cestu vzali vlastní zásoby, ale Arnaud ne, protože bral slib chudoby, poslušnosti a odříkání vážně. Noci jí připadaly ještě horší než dny, protože nemohla spát, mučená představou, že se loď musí každou chvíli potopit do temné hlubiny pod sebou. Špatně spala a budila se při každém zaskřípání ráhen nebo hlasitějším šplouchnutí vlny. Hlučné chrápání spolucestujících jí bránilo znovu usnout a šelestění nožiček kryskdesi ve tmě jí také na klidu nepřidávalo. Každý na palubě dostal hliněný nočník. S každým nádechem cítila štiplavý puch moči, zvratku a potu. Čas zbývající do svítání se nekonečně vlekl. Nemohla dělat nic, než si škrabat štípance od blech a zadržovat slzy při jakékoli vzpomínce na poklidný život, o který ji připravila otcova smrt. Kéž by se mohla aspoň na chvíli skrýt v bratrově náruči. Nesměl ji obejmout, protože templáři měli zakázáno jakkoli se dotknout ženy, i když šlo o matku nebo sestru.

Většinou se přes moře plavili muži, obchodníci, poutníci a nabubřelí mladíci, již pozvedli kříž a neúnavně se chvástali hrdinskými skutky, které hodlali ve Svaté zemi konat. Do Týru mířila v doprovodu manželů i hrstka žen, které se vracely z návštěvy ve Francii, kam nejspíš odjely na skok za rodinami. Na palubě byla i hrstka poutnic, jež bez ohledu na válku hodlaly splnit daný slib. Jedna vlídná matrona by byla vzala Alicii pod ochranná křídla, dojatá dívčíným mládím, ale Alice se příliš bála pohněvat bratra a také se styděla, než aby na její vstřícnost nějak odpověděla.

Napůl ucha poslouchala ženino bezstarostné tlachání a v duchu hloubala nad tím, jak jen může být tak veselá, když ji na konci cesty čeká obležená země. Přístav Týr a pár hradů roztroušených po okolí byly to jediné, co křesťanům ve Svaté zemi zůstalo. Akkon, Jaffa i Svaté město Jeruzalém padly do rukou nevěřících. Alice slyšela bratra během plavby proklínat muže, který je vedl: sultána Egypta a Sýrie, Saláhuddína, jehož

křesťané nazývali Saladinem. Kdykoli slyšela jeho jméno, otrásla se a pokřižovala. Arnaud jí připadal nesmírně odvážný. Nejspíš se nebál ani zrádného a bezedného moře všude kolem. Pokud zemře v boji, určitě se dostane rovnou do ráje. Ale co bude s ní?

Arnaud jí řekl, že plavba do Týru bude trvat pětatřicet dnů a vysvětlil jí, že budou mít v zádech západní vítr, takže jim cesta potrvá mnohem kratší dobu než obráceně, kdy lodě musejí křížovat proti větru. A když potom bezstarostně dodal, že to jim může být jedno, protože se do Francie už stejně nikdy nevrátí, Alicii se sevřelo srdce. Nebyla si jistá, jestli chce prožít zbytek života v cizí, válkou rozervané zemi, o níž se mluvilo jako o Zámoří. A také zaslechla Arnaudův rozhovor s jedním z jeho bratrů. Znal abatyši kláštera Naší Paní v Týru a myslel si, že by mohla vzít Arnaudovu sestru k sobě jako novicku. V tu chvíli Alicii došlo, že se s bratrem stejně bude muset v Týru rozloučit, protože ženy mají na půdu řádu vstup zakázaný, a to i když jde o osiřelé malé sestry. Nevěděla jistě, jestli se chce stát jeptiškou. Vždyť stát se nevěstou Kristovou musí žena ze svobodné vůle, ne když jí nic jiného nezbude. Cožpak by Pána potěšila služebnice, která vstoupila do řádu jen proto, že neměla kam jít?

První týden vládlo jasné počasí, a jakmile se přiblížili k Sicílii, uviděli k nebi stoupat kouř. Bratr jí řekl, že vychází z vrcholu slavné sicilské Ohnivé hory, o níž mnozí tvrdili, že je jednou z bran do pekla, protože chrlí dým, jedovaté výpary a dokonce i tekuté plameny, které stékají po jejích úbočích a propalují si cestu k moři. Arnaud a jeho společníci ji opravdu vyděsili, když jí vyprávěli legendu o Skyлле, šestihlavé mořské obludě, která se ukrývá v jeskyni v ústí Messinské úžiny. A přímo naproti ní prý žije Charybda, která třikrát denně polyká obrovské množství vody, až vypije skoro polovinu moře, a přitom vcucne neopatrné lodě. Pokud se loď vyhýbá Charybdě a dostane se příliš blízko Skyлле, obluda se zmocní nešťastného plavidla a všechny na palubě sežere. Teprve pozdě si uvědomili, že dívku příliš vystrašili, a snažili se jí utěšit tím, že je to jen stará báje. Chtěla tomu věřit, jenomže když může hora chrlit tekutý oheň, tak docela dobře mohou existovat i mořské obludy. Kdykoli se zadívala do dálky ke břehům Sicílie, pověřivě se pokřižovala.

Také neklid ostatních narůstal spolu s tím, jak se blížili k úžině oddě-
lující ostrov od pevniny. Dokonce i námořníci vypadali nesví, protože
průliv měl v nejužším místě jen dvě míle na šířku a tamní zrádné moř-
ské proudy z něho dělaly „vroucí kotel“, jak ponuře poznamenal jeden
zcestovalý obchodník. Charybda, pomyslela si Alicie a začala dumat nad
tím, co je horší, jestli se utopit nebo být sežraná obludou. Neubránila se
ani myšlenkám na to, jaká další nebezpečí ještě budou muset přestát.

Brzy to měla zjistit. Tmavnoucí nebe je varovalo před blížící se bouří
a kapitán dal příkaz skasat plachty. Zvedl se vítr a nad jejich hlavami se
nakupily zlověstné černé mraky. Děšť sice nepřišel, ale moře bouřilo
a zvedly se takové vlny, že je co chvíli obklopily vodní stěny. Galéra si
namáhavě razila cestu vpřed. Spršky slané vody je promočily na kůži, jak
se o běsnící vlny rozrážely borty. Moře si s lodí pohazovalo jako se
zátkou a oni padali a potáceli se na kymácející se palubě jako hadrové
panenky. Nikdo nepochyboval, že je všechny čeká smrt. Cestující i ná-
mořníci se zoufale modlili za záchranu, ale vítr mezitím zesílil natolik,
že neslyšeli ani vlastní křik. Alicie doslova zkameněla hrůzou a nedoká-
zala se ani modlit, ani plakat. Dokázala jen odevzdaně čekat, až se *San
Niccola* zmocní Skylla nebo Charybda a ukončí jejich utrpení.

Když se loď znenadání otrásla a zastavila na místě, vůbec nepochybo-
vala, že se do ní zařal jeden ze Skylliných smrtících pařátů. Jenomže
námořníci začali křičet a pobíhat po palubě. Chvíli trvalo, než pochop-
pila, co křičí. „Najeli jsme na břeh!“

Snažili se odstrčit loď háky a vesly, jenomže když galéra v úžině bojo-
vala o život, přišla o jeden stěžej. A potom si kapitán začal razit cestu
k Arnaudovi a templářům. Věděl, že nemá naději vítr překřičet, a tak se
spolehl na gesta. Ukázal na člun připevněný k patě stěžně a potom na
pochvy mečů templářských rytířů. Její bratr rychle pochopil. Posádka se
chystala spustit na vodu záchranný člun a kapitán prosil templáře, aby
mu pomohli udržet pořádek mezi vyděšenými cestujícími. Potom ji kapi-
tán pevně chytil za ramena, zvedl na nohy a vlastně ji ke stěžni skoro donesl.

Poslední okamžiky na *San Niccolu* Alicii připadaly jako zlý sen. Vyba-
vovala si jen útržky vzpomínek – muži, které drží zpátky tasené meče

templářů, nejdůležitější cestující hrnoucí se do člunu, děsivě klidná kapitánova tvář a popelavě šedé obličejce posádky. Jakmile se bohatí kupci, jejich ženy, arcidiákon a několik kněží dostalo do člunu, kapitán pokynul templářům, aby také nastoupili. Rytíři, kteří prokázali nebyvalou odvahu v boji s nevěřícími, nezaváhali ani na okamžik. Zasunuli meče a naskákali do člunu. Alicie se hrůzou nedokázala pohnout. Arnaud ji zvedl jako perličko a nařídil jí, aby zavřela oči, až je začnou spouštět na hladinu.

A potom už si nic nepamatovala až do okamžiku, kdy je vlny vyvrhly na břeh. Veslaři naskákali do vody a vytáhli člun na pláž. Jakmile cestující stanuli na pevné zemi, padli na kolena a děkovali Bohu za záchranu. Náhle k nim začali přibíhat lidé, kteří se zhmotnili odnikud, a snažili se trosečnickům pomoci. Starší muž, který na ni mluvil jakýmsi naprosto nesrozumitelným jazykem, si strhl z ramen plášť a zabalil ji do něj. Chtěla mu poděkovat, ale zuby jí drkotaly tak, že ze sebe nedokázala vypravit ani slovo. Kdosi jí nabídl měch s vínem a ona se bez přemýšlení napila. Zalapala po dechu, když jí palčivá tekutina stekla do žaludku. Kde je Arnaud?

Uviděla ho stát na pláži u člunu. Klopýtala k němu a hlasitě vykřikla, jakmile pochopila, co se chystá udělat. Někteří námořníci byli proti a nenesedli, ale ostatní se rozhodli vrátit pro cestující a své kamarády. Templáři jim hodlali pomoci.

Arnaud se otočil, když uslyšel své jméno. Volal na ni, že potřebují silné ruce k veslu. Na palubě zůstali poutníci a povinností templářů je poutníky chránit. Styděl by se, kdyby zůstal v bezpečí a je ponechal osudu. Alicie to nechápala a vlastně ani pořádně neslyšela, co jí říká. Přitiskla se k němu vši silou, která jí zbyla, otřásala se vzlyky a zapřísahala ho, aby se na moře nevracel. Odmítala se ho pustit, a tak ji od sebe musel odtrhnout. Políbil ji na čelo a šetrně ji shodil do písku. „Bůh mne ochrání,“ tvrdil jí a myslel si, že se usmívá, ale vyšel z toho jen smutný škleb. Potom přeskočil bort a člun záhy pohltilo zpěněné moře.

Než se Alicii podařilo vstát, byl pryč. Na břehu se k ní mezitím připojili další a dívali se, jak záchranný člun bojuje s vlnami. Už byl skoro

u ztroskotané lodí, když ho zasáhla obrovská vlna. Alicie se rozkřičela ještě dřív, než se začal potápět. Cizí ruce se jí snažily zadržet a odvést pryč, ale nedala se. Zoufale pročešávala pohledem zpěněnou hladinu a nepřestávala volat bratrovo jméno.

TROSEČNÍKŮM ze *San Niccola* se dostalo dočasného přístřeší v klášteře San Salvatore dei Greci shlížejícího na přístav a zraněné ženy našly útočiště v konventu Santa Maria della Valle na západě od Messiny. Pro řádové sestry znamenal jakýkoli cizinec vyrušení, ale příjezd Williama de Hauteville a jeho doprovodu vzbudil nadšení, a to zejména mezi novicami, protože ani řeholnice nedokázaly zůstat netečné k jeho šarmu, okouzlujícím způsobům a urozenému původu.

„Čekali jsme tě, pane,“ přivítala ho abatyše s laskavým úsměvem. William znala už od malička, po většinu jeho šestatřiceti let života. „Vždy jsi projevoval velkou štedrost k nebohým duším, které ztroskotaly na tvých panstvích, a nepochybuji, že se neméně velkoryse zachováš i k trosečníkům ze *San Niccola*.“

„Jednám jen v souladu s učením Našeho Pána,“ opáčil s patřičnou pokorou a oslnivým úsměvem William. „Bud' milosrdný stejně, jako je Bůh Otec milosrdný.“ Procházeli zahradami, které se v létě rozzářily květy, protože Sicílie byla požehnána příjemným podnebím. William se zastavil, aby utrhl voňavý kvítek, který s úklonou věnoval stárnoucí abatyši. „Ať si tvůj správce promluví s mým, paní. Vynahradí tvému domu všechny výdaje, které jste měli s těmi nešťastníky. Už jsem dal příkaz, aby moji lidé prohledali břehy a pátrali po utonulých, které vyplavilo moře, leč pochybuji, že nějaké mrtvé najdou. Je smutné, je-li někomu odepřen křesťanský pohřeb, zvláště pokud se jedná o rytíře Kristovy. Nezasloužili si takový osud.“

Abatyše Blanche s ním do puntíku souhlasila, neboť i ona sdílela Williamův obdiv k templářům. Jejich smrt jí připadala o to tragičtější, že se obětovali zbytečně. Loď nešla ke dnu tak rychle, jak se všichni obávali, a jakmile bouře utichla, místní k ní doveslovali na malých člunech a převezli přeživší trosečníky do bezpečí, za což si pochopitelně řekli nekřes-

ťanské peníze. Teprve poté co se všichni dostali na břeh, se *San Niccolò* rozlomil a tiše klesl pod zpěněnou hladinu.

„Neměli jsme skoro žádné výdaje, pane, protože zraněné byly pouze tři ženy. Jedna si zlomila ruku, když jí náraz mrštil o kormidlo a druhá si zvrtna kotník, když vyskakovala ze záchranného člunu. Ale třetí zachráněná...“ Matka představená zavrtěla hlavou a smutně si povzdechla „Skoro nic o ní nevíme. Ostatní cestující říkají, že se jich celou plavbu stranila. Znají pouze její jméno – Alicie de Sezanne – a víme jen, že je sestra jednoho z utonulých templářů. Je to ještě dítě a obávám se, že zůstala na světě úplně sama. Kéž se nad ní Panna Marie smiluje.“

„Nemá vůbec nikoho?“ zamračil se William. „Chudera malá. Pokud byl její bratr templář, musí být urozená. Opravdu nemá vůbec žádné příbuzné? Co ses od ní dozvěděla?“

„Vůbec nic, můj pane. Už dva týdny nepromluvila ani slovo. Po pravdě si nejsem jistá ani tím, jestli slyší, na co se jí ptám a co jí říkám. Kdyby mě ostatní trosečníci nepřesvědčili o opaku, myslela bych si, že je hluchoněmá. A je to boj dostat do ní alespoň pár lžic polévky. Jen leží... nevím, co s ní bude. Mám strach, aby se z žalu nepomátla.“

Odmlčela se s nadějí, že William přijde s nějakým řešením, a nezklamal ji. „Co kdybych požádal svou ženu, aby s ní promluvila?“ zamyslel se nahlas. „Možná se jí podaří dostat tu dívku z ulity. S dětmi to umí, jak víš.“

„To je úžasný nápad, můj pane. Myslíš, že bude paní Joanna souhlasit?“

Z Williamova úsměvu vyzařovala něha a jistota. „Má žena nikdy nedolá, když jde o ptáčka se zlomeným křídlem.“

JOANNA se zastavila na prahu špitálu, protože si uvědomila, že neví, jak dál. Co říct utrápenému dítěti? Jakou útěchu může té dívce nabídnout? „Jak jsi říkala, že je stará, sestro Heloiso?“

„Nevíme to jistě, má paní, ale vypadá na deset, možná jedenáct let.“

Příliš mladá, než aby pochopila, proč jí Bůh vzal bratra, pomyslela si Joanna a vzápětí se smutně usmála. Vždyť jí je bezmála čtyřicet a nechápe to také. „Zaved' mě k ní,“ prohlásila a následovala mladou jep-

tišku přes sál k posteli v rohu. Pohled na hubené a utrápené dítě, které leželo bez hnutí jako mrtvé, ji dojal. S úlevou si všimla, že se dívence přece jen sotva znatelně zdvihá a klesá hrudník. Připadala jí tak křehká a tak zničená. Do tváře holčičce neviděla, protože ležela na boku čelem ke zdi a neotočila se, ani když ji oslovila jménem. Joanna pokynula sestře Heloise, aby jí přinesla křeslo, posadila se u postele a zvažovala, jak začít.

„Je mi moc líto smrti tvého bratra, Alicie. Můžeš být hrdá na jeho odvahu a... a jistě ti je útěchou vědomí, že už je v náruči Všemohoucího. Můj zpovědník vůbec nepochybuje, že rytíři boží jdou přímo k Bráně nebeské, která se jim otevře, aniž by museli do očistce...“ Nic. Žádná známka, že ji Alicie slyší, a tak se odmlčela. Jak jen mohla doufat, že ta dívinka najde útěchu v učení církve? Alicie věděla jen to, že je její bratr mrtvý a zůstala na světě sama a opuštěná.

„Nebudu předstírat, že vím, co cítíš, Alicie. Mohu ti říct jen tolik, že dobře vím, jaké to je ztratit bratra. Oplakala jsem tři a jednu sestru...“ Bez ohledu na odhodlání se jí zlomil hlas, protože rána, kterou jí způsobila Tildina smrt, stále krvácela. „Kéž bych ti mohla říct, že to jednou přebolí. Nechci ti lhát. Nikdy to nepřebolí. Až do konce tvých dní. Časem se se svým žalem naučíš žít, ale ve víc nelze doufat.“

Znovu čekala na odpověď marně. Rozhodla se to zkusit jinak. „Svět tě teď musí děsit. Neumím si představit, jak sama si musíš připadat. Ale nezůstaneš úplně sama, Alicie, to ti slibuji.“

Další její slova pohltilo ticho. S dětmi to uměla. Důvěřovaly jí. Nikdy ovšem neměla co do činění s tak zlomenou duší. „Ještě něco máme společného, má milá. Bylo mi stejně jako tobě, když jsem poprvé přijela na Sicílii. Také mi bylo jedenáct. Na cestu sem nikdy nezapomenu, ještě nikdy jsem si nepřipadala tak ztracená a nebyla tak zoufalá.“ Joanna poslechla instinkt a pokračovala tichým, vemlouvavým tónem, jakým se uklidňují vyplašené mladé kobylky. „Bylo mi tak zle, Alicie, že jsem dnem i nocí pořád krmila ryby. Takys trpěla mořskou nemocí? Bylo mi tak moc špatně, že jsme museli přistát v Neapoli a dál pokračovat pěšky. Ještě dlouhé roky poté mě ta plavba budila ze spaní a zdály se mi děsivé sny. Mého manžela stálo hodně úsilí, aby mě přesvědčil znovu vkročit

na palubu. Vzpomínám si, že jsem se s ním přela a tvrdila mu, že kdyby Všemohoucí chtěl, abychom létali, dal by nám křídla, a kdyby chtěl, abychom se plavili po moři, jistě by nás obdařil žábami. Jen se tomu smál, protože jemu na lodi ani jedinkrát špatně nebylo...“

Snažila se dál a povídala holčičce o všem možném v naději, že se přece jen dočká nějaké odpovědi, i když se utrápené děvčátko ani nepohnulo. Nakonec jí nezbylo, než přiznat porážku. Vyměnila si lítostivý pohled se sestrou Heloisou a odsunula křeslo, aby vstala. V ten okamžik se Alicie ozvala. Cosi sotva slyšitelně zamumlala. Nebylo jí rozumět, ale poprvé od chvíle, kdy se jí utopil bratr, promluvila.

Joanna se ze všech sil snažila nedat na hlase znát rozrušení, když se zeptala: „Můžeš to zopakovat Alicie? Promiň, ale nerozuměla jsem ti.“

„Je mi dvanáct,“ zašeptala holčička tiše, ale zřetelně, „ne jedenáct.“

Joanna se málem rozesmála a vybavila si, jak i jí připadalo jako smrtelná urážka, pokud jí v tom věku někdo hádal méně, než jí ve skutečnosti bylo. Děti jsou všechny stejné. „*Mea culpa*,“ opáčila. „Na svou obhajobu musím říct, že není snadné určit, kolik ti je, když ses na mě ani jednou nepodívala.“ A potom se zadržným dechem čekala, dokud postel nezaskřípala a Alicie se pomalu nepřekulila na druhý bok. Dětský obličej, stažená ústa, pihami posetý pršáček, nevinná dětská tvář, v níž se zrcadlila bolest. Nejspíš ještě ani nezačala krvácet, protože dívčino kostnaté tělíčko nevykazovalo žádné známky rašícího ženství.

„Jmenuji se Joanna,“ představila se, protože už ze zkušenosti věděla, že při jednání s dětmi je ten nejjednodušší přístup nejlepší. „Chci ti pomoci.“

Alicie musela přivírat oči, protože už celé dny neviděla přímé světlo a slunce zaplavovalo špitál a halilo Joannu do zlatavé aury. Alicie před sebou uviděla tu nejkrásnější ženu, jakou kdy v životě spatřila. A také nejvznešenější. Světlá pleť bez chybičky, vlasy barvy mědi částečně zakryté vyšíváním hedvábným závojem, smaragdově zelené oči a štíhlé bělostné ruce s dlouhými prsty plnými prstenů. Dívenka ztuhla. Nevěděla, jestli to, co vidí, není jen výplod její horečnaté mysli. „Nezdáš se mi?“ vyhrkla a její přelud se rozesmál. Té překrásné paní se udělaly

dolíčky ve tvářích a připadala jí jako zářící hvězda, když ji ujistila, že je skutečně bytost z masa a kostí.

Jenomže v Alicině světě vypadaly ženy z masa a kostí úplně jinak. „Můžu... můžu se tě na něco zeptat? Opravdu jsi přišla o tři bratry?“

„Nelhala jsem ti, Alicie. Můj nejstarší bratr zemřel dřív, než jsem se narodila, ale druzí dva dosáhli dospělosti, když si je Bůh vzal. Hala schvátíl krvavý průjem a Geoffrey se zabil při jednom francouzském turnaji. A toto léto moje sestra Tilda podlehla horečce. O jejím skonu jsem se dozvěděla před pár týdny.“ Joanna se kousla do rtu, protože žal nad sestřinou smrtí ještě nepřekonala. Vždyť jí bylo teprve třiatřicet.

Alicie na ni upírala vážný pohled. „Říkalas, že to nikdy nepřebolí. To budu pro Arnauda truchlit, dokud neumřu?“ Joannina zopakovaná přímá odpověď ji svým způsobem uklidnila. Bylo to lepší, než slyšet lži, i když po nich toužila. „Mělas svoje bratry ráda?“

„Moc, Alicie. Všichni byli starší než já, tedy až na Jeníka, a do nebe volajícím způsobem mě rozmazlovali nejspíš stejně jako Arnaud tebe.“

„Ne.“ Alicie váhala, ale po citlivém povzbuzení se rozpovídala, a tak se Joanna konečně dozvěděla, co všechno tu chudinku potkalo. Alicie pocházela z Champagne, kde její otec sloužil jako správce jednoho z vazalů tamního hraběte. Když na jaře umřel, Alicie a její dva bratři osiřeli. Nejstarší Odo ji nechtěl mít na krku, posteskla si, a Arnaud už dlouho sloužil Bohu kdesi daleko od domova. Odo a jeho manželka jí domluvili sňatkem se sousedem, který byl vdovec a navíc ochotný přehlédnout, že nemá žádné věno. Nechtěla se za něj vdát, protože mu páchlo z úst a byl strašně starý. „Starší než táta, ještě jsem nebyla zralá stát se manželkou. Jenomže Odo s Yvette se na mě vůbec neohlíželi a už chystali ohlášky, když Arnaud přijel z Paříže.“

Templáře domluvený sňatek rozlítíl natolik, že se kvůli tomu s bratrem zle pohádal. Arnaud chtěl, aby jí Odo dal slušné věno, s nímž by měla naději najít vhodného manžela, až bude dost stará na manželství. Jenomže Odo odmítal cokoli slyšet. Arnaud dobře věděl, že jakmile odjede, tak ji Odo stejně za starého vdovce provdá, a tak ji vzal s sebou. „Myslím, že mě chtěl dát do kláštera. Slíbil mi, že se postará, aby už mi nikdo neublížoval...“

Dívence se z očí začaly řínout slzy poprvé od onoho hrůzyplného dne, kdy si smrt vzala jejího bratra. Joanna plačící dítě objala a tiskla je k sobě, dokud se neuklidnilo. Nad chvějícími se dívčinými ramínky však vyhledala pohledem sestru Heloisu a dala jí mlčky příkaz, aby si pospíšila do kuchyně pro něco k jídlu. Jeptiška velmi ráda poslechla, ale napřed vyhledala abatyši, aby jí sdělila dobrou zprávu, že paní Joanna uspěla tam, kde zatím všichni selhali. Podařilo se jí žalem zkroušené dítě vylákat ze tmy zpátky na světlo.

PO DVOU TÝDNECH, které strávila v posteli, byla Alicie tak slabá, až ji to samotnou překvapilo, když se poprvé odvážila vyjít ven. Brzy se unavila a musela si sednout na lavičku v ambitu, kde s rozkoší nastavila tvář teplému sicilskému slunci, které ji hrálo. Pestrobarevní ptáčci poletovali z keře na keř a ona je se zájmem sledovala. Pomáhalo jí soustředit se jen na to, co je tady a teď. Nechtěla, aby ji znovu pohltil strach. Nechtěla myslet na budoucnost, která ji děsila.

Po chvíli ji zmohla ospalost, natáhla se na lavičku a usnula. Jakmile se probudila a uviděla matku představenou, spěšně vyskočila a uctivě ji pozdravila způsobem, který odkoukala od jeptišek. Blanche se usmála, pokynula jí, aby si sedla s tím, že potřebuje nabrat sílu na cestu, a Alicii zamrazilo v zádech. „Jakou cestu?“ vypravila ze sebe. „Musím odsud pryč?“

„Za dva dny odjíždíš. Nejspíš neumíš jezdit, že? Nevadí, paní Joanna ti určitě obstará káru. Její pan manžel už se vrátil do Palerma, ale ona tu zůstala. Čeká, až se zotavíš, aby ses mohla vydat na cestu.“

Alicie ničemu nerozuměla. „Proč mě odváží s sebou do Palerma?“

„Dítě, přece proto, že tam s panem Williamem žijí. Pravda, mají palác i v Messině, ale v Palermu to mají raději a jsou tam doma.“

„Já... já budu žít s ní?“ Samotné jí připadalo příliš troufalé v takový zázrak doufat. „Proč by mě měla chtít?“

Stejnou otázku si kladly i řeholnice matky Blanche, ale abatyše ne. Ani na okamžik nezapochoybovala, že tohle zubožené kotě probudilo v Joanně mateřské city. „Proč ne? V královském paláci je pro šikovnou mladou dívku vždycky místo a navíc tak vzdá hold tvému bratrovi. Zemřel

mučednickou smrtí, protože se na cestě do Svaté země obětoval pro své bratry ve víře.“

Teď už Alicie nerozuměla vůbec ničemu. „Paní Joanna žije v královském paláci?“

Abatyše na ni vrhla udivený pohled. „Ty nevíš, kdo je?“

Alicie zrudla. Otázku považovala za pokárání. „Měla jsem ji za svého strážného anděla,“ zamumlala s pohledem upřeným do země.

„Inu, tak to ses nepletla,“ usmála se Blanche, „jenomže tvůj anděl má na hlavě korunu, ne svatozář. Paní Joanna je dcera anglického krále Jindřicha Plantageneta a královnou Williama de Hauteville, krále sicilského.“

KAPITOLA 2

SRPEN 1189
Palermo, Sicílie

Alicie neměla na matku, která zemřela, když jí byly tři roky, žádné vzpomínky. Joanna takřka okamžitě zaplnila ono prázdné místo v dívčině srdci, protože Alicie nikdy nepoznala nikoho, kdo by se k ní choval tak laskavě. Byla Joannou natolik okouzlená, že dokonce přemohla panický strach, který se jí zmocnil, když se dozvěděla, že do Palerma poplují lodí. Joanna jí vysvětlila, že je to jediná možnost, jak se do města vzdáleného od Messiny sto čtyřicet mil dostat, protože cesty na ostrově byly tak špatné, že by jim cesta po zemi trvala čtyři týdny. Slíbila dívence, že poplují na dohled od břehu, ale i tak v sobě Alicie musela najít víc odvahy, než kolik si myslela, že jí zbylo, aby následovala sicilskou královnu na palubu galéry. Odhodlala se k tomu jen proto, že utnutí přestalo být tím nejhorším, co ji děsilo.

Občas měla pocit, že sní, protože týdny po potopení *San Niccola* jí připadaly neskutečné. Nikdy se nesetkala s nikým tak okouzlujícím, jako byl Joannin manžel, nikdy neviděla krásnější město než Palermo a nikdy si neuměla představit, že by člověk mohl žít v takovém pohodlí a přepychu. Sicílie ji připadala jako bájná země zaslíbená.

Při plavbě do Palerma Joanna víc než ochotně vyprávěla holčičce o historii své ostrovní země. Sicílie je klenot zasazený do tyrkysového moře, začala vzletně, jenomže krása a bohatství je současně jejím prokletím i požehnáním. Ostrov dobyli Kartaginci, staří Řekové, Římané, germánské kmeny, a po nich řecká říše z Konstantinopole a poté Saracéni.

Milostivého roku Páně 1061 normanský dobrodruh Roger de Hauteville zahájil dobývání ostrova z pevniny. Uspěl natolik, že roku 1130 už se jeho syn a jmenovec mohl nechat korunovat prvním sicilským králem, přičemž koruně patřila i celá jižní Itálie.

„To byl dědeček mého pana chotě,“ dodala Joanna a musela se usmát Aliciinu údivu. Dívku ovšem neohromily bouřlivé dějiny Sicílie ale fakt, že království sicilské je mladší, než byl její otec, který zesnul den po svých čtyřiašedesátých narozeninách. Jak je možné, že tak nádherná země je ani ne šest desítek let stará?

Palermo ji uchvátilo. Město uprostřed úrodných polí, obklopené olivovými háji a datlovými palmami překonalo všechny její představy. Bratr jí říkal, že v Paříži žije na padesát tisíc lidí, ale podle Joanny bylo Palermo domovem dvojnásobného počtu obyvatel. Žasla nad majestátními domy z bílého vápence, které se třpytily ve slunci jako ohromné kamenné holubice, nad množstvím veřejných lázní i sady plnými neznámých stromů nesoucích ovoce, jež nikdy neochutnala: pomeranče, citrony a granátová jablka. Královské paláce, které obepínaly město jako zářivá šňůra perel, jí doslova vyrazily dech.

Hlavní rezidence Joanny a Williama se nacházela v části města zvané Galca, obklopená paláci, kostely, kaplemi, zahradami, fontánami, zvěřinci plnými cizokrajných zvířat a ruinami římského amfiteátru. Královský pár užíval komnaty v části hlavního sídla zvané Joharia, chráněné po stranách dvěma mohutnými věžemi. Schodiště z červeného mramoru vedlo do prvního patra, odkud se vcházelo do královské kaple, kam se Alicie chodila často modlit za bratrovu duši a žasnout nad nádherou, jež ji tam obklopovala. Hlavní loď zdobila blyštivá mozaika s výjevy ze Starého a Nového zákona, podlahu tvořily dlaždice ze zeleného serpentitu a červeného porfyru, prokládané bílým mramorem, a strop se leskl dřevěným obložením; v jedné ze stěn byly vodní hodiny, ve Francii věc naprosto neznámá.

Celý palác hýřil mozaikami, na nichž lovci, leopardi, lvi, kentauři a pávi vypadali jako živí. Otec jednou vzal Alicii do sídla hraběte z Champagne v Troyes a ona poté byla odhodlaná přísahat na spásu své

duše, že žádný smrtelník na světě nemůže žít lépe než pan Henri. V Palermu se přesvědčila o opaku. Joanniny truhlice přetékały hedvá-
bím, pokoje nasvěcovaly svícny a lampy z křišťálu, vzduch sytila příjem-
nou vůní stříbrná vykuřovadla a šperky v truhličkách ze slonoviny byly
stejně nádherné jako schránky, v kterých spočívaly. Joanna se koupala
v měděné vaně a četla knihy v deskách vykládaných drahokamy, hrála si
se psy v zahradách plných květin ve stínu citrusů, v nichž příjemně zur-
čely mramorové fontány. Alicie viděla i stůl ze zlata se stříbrnými tácy
plnými neuvěřitelných pochoutek: mandlí v cukrové krustě, datlí, lísko-
vých oříšků, melounů, fíků, granátových jablek, pomerančů, krevet
a marcipánových zákusků. Dívka si nedokázala představit větší přepych,
než do jakého se Joanna vdala, a ani jinou ženu, která by si víc než její
paní, její „anděl s korunou“, zasloužila stát se sicilskou královnou.

Nicméně i když Joannu a jejího chotě bezmezně obdivovala, její
okouzlení zeleným a bohatým sicilským královstvím brzy začalo uvadat.
Neustále sice měla nad čím žasnout, ale některé stránky života
v Palermu ji nemile překvapovaly, další ji doslova děsily. Palermo jí při-
padalo jako biblický Babylon. Nejen že se tam mluvilo třemi úředními
jazyky – latinou, řečtinou a arabštinou –, ale i normanskou francouzšti-
nou a lombardským dialektem italštiny. I náboženský život jí připadal
matoucí a příliš různorodý – katolictví se tam mísilo s řeckou ortodoxní
církví a nescházely ani mešity a synagogy.

Samozřejmě že i v Champagne žili Židé, ale tam si nesměli vydělávat
jinak než jako lichváři. Avšak v Palermu židovská komunita jen vzkvė-
tala a byla mnohem početnější. Židé se tam směli věnovat profesím,
které jim ve Francii zůstávaly zapovězené: vynikali v mnohých řemes-
lech, zejména plátenictví, věnovali se též obchodu a léčení nemocných.
Alicii připadalo krajně znepokojivé, že se volně pohybují po městě
a mezi lidmi, protože od bratra věděla, že francouzský král Filip vykázal
Židy z Paříže a že se z toho Pařížané radovali.

Na tržištích se cítila nesvá, protože kromě nádherných a podivuhod-
ných věcí se tam nabízeli k prodeji i otroci. Trochu ji uklidňovalo, že ke
koupí byli jen Saracéni, ne křesťané. I přes to jí ale pohled na muže

a ženy v řetězech vůbec nebyl příjemný. Otroctví totiž bylo ve Francii věcí neznámou.

Na Sicílii se neustále setkávala s tolika divnými věcmi. Každý jistě snadno podlehl kouzlu ostrova, jeho nádheře, mírnému klimatu a bohatství tamního lidu, ale rozmanitost a různorodost pro ni byly naprosto nové. Nic takového nikdy neviděla a nezažila. Znepokojovalo ji to, ale neděsilo. Jenom v ní uzrálo přesvědčení, že se nejspíš nikdy nesmíří s přítomností tolika nevěřících Saracénů, kteří se směli volně pohybovat po městě a dokonce podléhali i vlastním zákonům.

Kdykoli potkala na ulici Araba v turbanu, vyplašeně uskočila. Kdykoli zaslechla *muezzina* svolávat Saracény k modlitbám, chvatně se pokřížovala jako před určnutím. Zaráželo ji, že na zlaté minci *tari* je i nápis v arabštině. Nechápala, proč mladé Sicilanky tolik obdivují a přejímají saracénský styl oblékání, na veřejnosti si halí tvář závojem a zdobí si ruce henou. Nestačila se divit, když se dozvěděla, že muslimové slouží i ve vojsku krále Williama i na lodích a dokonce i jako hodnostáři. Říkalo se jim „palácoví Saracéni“ a vypadali zvláště: nezvykle vysokí, naprosto bez vousů a s divně znějícími hlasy. Mluvílo se o nich také jako o eunuších a když jí jedna z Joanniných dam vysvětlila, co to znamená, vyděsilo ji to a poprvé se musela sama sebe ptát, jestli v té neznámé a úplně cizí zemi někdy najde domov.

Bratr jí vysvětlil, že Saracéni jsou nepřáteli Boha a že znesvětili křesťanské kostely po té, co dobyli Jeruzalém. Dokonce jásajícímu davu v Damašku vydali na posměch vzácné pozůstatky pravého Kříže. Abatyše ji v Messině ujistila, že její bratr zemřel smrtí mučedníka a za víru položil život. Proto pořád nedokázala pochopit, proč král William tolik vzhlíží k Saracénům. Proč se naučil jazyk nevěřících a stal se mecenášem arabských básníků? Jak jen může svěřit vlastní život do rukou bezbožných Saracénů? Vždyť nejen že jeho osobní stráž tvořili černí muslimští otroci, ale i kuchaři v paláci, doktoři a astrologové byli Saracéni.

ALICIE se s tím, co ji skutečně velmi trápilo, toužila svěřit Joanně. Jenomže se neodvážila kvůli paní Mariam se šikmýma očima a vlasy jako

leštěný eben, jíž také v žilách kolovala saracénská krev. Hovořila stejně plynně arabsky jako francouzsky a doprovázela Joannu do kostela. Jenomže i tak pro Alicii zůstávala jednou z těch Bohem prokletých nevěřících. A přesto bylo očividné, že ji má paní Joanna velmi ráda. Sicilská královna se přátelila jen se dvěma ze svých dam – paní Beatrix ve středních letech, jež pocházela z Anjou, jazyk měla ostrý jako meč a Joannu znala od dětství, a s Mariam. *Tou* Saracénkou.

Týdny plynuly a Alicie si uvědomila, že je paní Mariam přímo posedlá, protože ztělesňovala všechno, čemu na Sicílii nerozuměla a co ji mátló. Bedlivě onu mladou ženu pozorovala. Podezíravě sledovala, jak chodí na mše a modlí se ke křesťanskému Bohu. Myslela si, jak je nenápadná až do chvíle, kdy na ni Miriam při kázání spiklenecky mrkla. Alicii se nahrnula krev do tváří a připadala si natolik zahanbená, že utekla z kostela a předstírala nemoc, aby to zdůvodnila. Jenomže i tak prostě musela znát Mariamino tajemství. Musela se dozvědět, jak se ta Saracénka dostala do srdce družiny křesťanské královny.

Joanna ji dál zahrnovala laskavou péčí, ale její dámy se o Alicii zajímaly jen málo. Možná na ni žárily, možná ji považovaly za příliš malou, než aby jim stála za druhý pohled. Jenomže dívka dlouhé týdny pozorně sledovala jejich chování, a tak dobře věděla, na které z nich se obrátit: na Emmu d'Aleramici a Bethlem de Greci. Sice pro ni měly vždy jen chladnou zdvořilost, ale obě milovaly klepy, a tak Alicie usoudila, že možnost šířit dál šeptandu pro ně bude příliš lákavá, než aby odolaly.

Nemýlila se. Emma s Bethlem jí víc než ochotně řekly všechno, co věděly o Mariamině skandální minulosti. Mariam byla nevlastní sestra krále Williama, prozradily dívce. Její matka byla jednou z otrokyň v *harimu* králova zesnulého otce. Williamova matka neměla valný zájem o synovu mladinkou nevěstu, a tak Joannu předala do péče Williamovy tety Constance, jíž tou dobou bylo pouhých čtyřiaadvacet let. A Constance vybrala Mariam, aby dělala Joanně společnici, vykládala zeširoka Bethlem. Nejspíš podle věku, který jí připadal důležitější než nečistý původ a smíšená krev, přisadila si Emma. A právě tak se Mariam vetřela do přízně jejich královny.

Emmina a Bethlemina neskrývaná zášť vzbudila v Alicii soucit. Najednou jí bylo paní Mariam líto. A také na ni udělalo dojem, že Mariam koluje v žilách královská krev. Jen ještě vědět, co je to *harim*. Obě dámy jí s radostí vysvětlily, že všichni sicilští králové převzali hanebný obyčej arabských emírů a vydržují si saracénské otrokyně pro své potěšení. Mariamina matka byla jednou z těch ostudných ženštin a Mariam je tudíž plodem Williamova otce. Alicie vyhrkla, že manžel paní Joanny si určitě žádný *harim* nevydržuje, a obě dámy se jí vysmály. Samozřejmě že vydržuje, ujistily ji, a proč by neměl? Který muž by nechtěl mít v lůžku dívku, která mu splní jakýkoli rozmar? Takovou, jež nikdy nemůže říct ne, protože její život závisí na tom, jestli ho dokáže potěšit a vyplnit mu všechna přání, bez ohledu na to, jak zvrhlá mohou být.

Alicie nechápala, o čem je řeč. Co spolu muž a žena dělají v posteli, pro ni bylo záhadou. S jistotou ale věděla, že určitě až po svatbě. Věděla i to, že ne všichni manželé jsou svým ženám věrní. Vždyť i sloužící jejího bratra Oda se šeptem posmívali jeho chtivým pohledům. Jenomže její švagrová byla hubená a prostořeká a Alicie si nepamatovala, že by ji někdy viděla se usmívat. Ale Joanna jí připadala překrásná, milá a plná života. Jak jen může William zatoužit po nějaké jiné ženě než po té, již si vzal za manželku?

SHODOU NÁHOD si Joanna kladla touž otázku, když ležela vedle svého spícího manžela a nemohla oné příjemné listopadové noci spát. Neměla s čím srovnávat, ale připadalo jí, že jejich milování něco schází. Příjemné, to jistě, ale ne naplňující. Pokaždé měla pocit, že ještě něco musí přijít, jen si nebyla jistá, co. Rozhodla se netrápit se takovými myšlenkami a raději se sama sobě vysmála. Co vlastně čeká? Že láska muže a ženy z masa a kostí bude taková, jak zpívají trubadúři?

Jenomže oné noci ji trápilo něco víc, než jen tělesné potěšení, o němž církev učí, že je hříšné, pokud jeho cílem není početí dítěte. Litovala, že za ní William nepřišel uplynulý týden, když měla největší naději počít. Je povinností každé manželky dát muži dědice a o to víc, když jde o královnu. Joanna však netoužila po dítěti jen z povinnosti. Uvnitř ji sžírala palčivá bolest, bolest matky, která musela pohřbít vlastní dítě.

Ještě stále truchlila pro překrásného chlapečka, který žil jen několik dnů, a nechápala, proč za osm let od Bohemundovy smrti znovu nepočala. Trápilo ji to tolik, že se dokonce rozhodla poradit se s vyhlášenými doktory z lékařské školy v Salermu. Dozvěděla se, že největší naději, že v jejím lůně vzklíčí nový život, má krátce poté co skončí měsíční krvácení. Joanna to samozřejmě sdělila Williamovi, jenomže ten za ní větší nou v plodném týdnu nepřišel a když přišel potom, vzkypěl v ní vztek a zaplavovala ji bezmoc.

Připadalo jí nespravedlivé, že rozhodnutí o tom, co je pro ně oba tolik důležité, spočívá výhradně v jeho rukou. Jenomže ona za ním bez pozvání znovu přijít nemohla. Už to několikrát udělala a William neskrýval své rozladění nad její svéhlavostí. Nebylo pro ni snadné zaujmout roli poslušné a pokorné manželky, ale ze všech sil se snažila podřídit se. Bylo by pro ni nesmírně ponižující, kdyby za ním přišla a našla ho v posteli s jednou z jeho saracénských otrokyň. Církev sice učila, že manželské povinnosti mají oba manželé, ale jak k jejich plnění přimět muže, který má *harim* plný svůdných otrokyň, jež se nemohou dočkat, až kývne prstem, aby mu byly po vůli?

Ještě měla v živé paměti zděšení, které ji zaplavilo, když se dozvěděla o jeho *harimu*. Bylo to rok, možná o něco déle poté co připlula na Sicílii. Ač ještě velmi mladá, už tehdy dobře věděla, že věrnost je výhradně ženský úděl, i když církev učí opak. Hříšný poměr jejího otce s Rosamundou Cliffordovou byl dlouhé roky veřejným tajemstvím. Jenomže tady šlo o něco jiného. Jak jen může křesťanský král převzít tak ohavný a zavrženíhodný obyčej nevěřících? Proč touží žít jako arabský emír?

Bez okolků se na to zeptala Williama, kterého její přímočarost tehdy velice pobavila. S nenuceným úsměvem jí vysvětlil, že nedělá nic, co by před ním nedělal jeho otec a děd. Sicílie má vlastní obyčeje a tradice a jeho *harim* nijak nesouvisí s ní nebo jejich manželstvím. Však to pochopí, až bude starší. Ve dvanácti letech Joanna dokázala bezpečně poznat, kdy se jí někdo snaží tahat za nos. Tehdy se utěšovala tím, že všechny ty ženské odvrhne, jakmile bude dost stará, aby s ním sdílela lůžko.

Jenomže to se nestalo. Jakmile oslavila čtrnácté narozeniny, sňatek byl

konzumován a nic se nezměnilo. Tehdy byla do Williama po uši zamílovaná a hodně ji trápilo, že lehává s jinými. Při pohledu zpátky se musela smutně usmát, když si na tu dobu vzpomněla. Copak jím mohla nebýt okouzlená, když jí připadal jako hrdina z trubadúrských písní? Vysoký, orostlý, dlouhovlasý, s pronikavýma očima a milým úsměvem, zdvořilý, zábavný a vzdělaný. Tehdy skoro nevěřila, že ji potkalo takové štěstí, a tak se cítila povznesená nad hady, kteří se vplížili do jejího ráje v podobě snědých pokušitelek, jež sdílely lůžko s jejím mužem.

Teď už vlastně ani nevěděla, kdy ji láska k Williamovi opustila, tedy pokud to skutečně byla láska a ne mladické poblouznění. Možná to začalo poté co přišli o syna. Jeho smrt je oba velice zarmoutila, ale každý z nich truchlil sám. Pokoušela se u něj hledat útěchu, ale William se ponořil do vlastního žalu. Bolest a smutek je od sebe vzdalovaly čím dál víc.

Dobré manželství může být i bez lásky a většina lidí neuzavírá sňatek s očekáváním, že v něm najde naplnění romantických představ. Joanna měla dost důvodů být vděčná, že se stala právě Williamovou ženou. UVědomovala si, že ji potkalo větší štěstí než drtivou většinu žen, včetně těch nešťastnic uzavřených za zdmi manželova *harimu*.

Pravdou ovšem zůstávalo, že spolu s tím, jak stárla, začala mít stále větší pochybnosti o Williamově panovnické moudrosti a státnickém úsudku. Jeho zahraniční politika byla hodně výbojná, poháněná pomstou a ctižádostí. William choval hořkou zášť vůči byzantskému císaři, který původně zasnoubil svou dceru s ním, ale posléze změnil rozhodnutí a nechal Williama potupně čekat v Tarantu. Její manžel mu to veřejné ponížení nikdy nezapomněl a nehodlal mu je ani nikdy odpustit. S pomstou vyčkal a uviděl svou šanci v chaosu, který zavládl po císařově nenadálé smrti. Vyslal sicilskou flotilu a velké vojsko dobýt Konstantinopoli, ale utrpěl drahou a hloupou porážku.

Jeho umíněná posedlost dobýt Byzanc dělala Joanně starost, protože naděje na úspěch jí připadaly mizivé. V tomto ohledu byla skutečnou dcerou svého otce a v hloubi duše byla pragmatická. O to víc ji tížilo manželství, které William dohodl, aby dosáhl svého cíle. Mezi byzantskou a Svatou říší římskou vládlo dlouhodobé nepřátelství a když císař Fridrich

Barbarossa přišel s onou nabídkou, William neváhal ani na okamžik. Provdal svou tetu Constance za Heinricha von Hohenstaufa, krále německého a císařova nejstaršího syna a dědice. Sňatek vyvolal na Sicílii pozdvižení, protože pro ostrovní zemi znamenal hrozbu. Pokud by William zemřel bez dědice, sicilský trůn by připadl Constance a Sicilané by raději viděli za svého vládce ďábla, než Constancina nenáviděného německého manžela.

Joanna sdílela všeobecnou nevoli s tím sňatkem, protože císař Svaté říše římské byl i nepřítelem její rodiny. Navíc se jí přičilo, že Constance, k níž si za společně strávené roky vypěstovala hlubokou náklonnost, musí odjet do vyhnanství studeného Německa, byť je zvyklá na slunce a teplo Palerma. Heinrichovi bylo v době sňatku pouhých dvacet let, o jedenáct méně než Constance, ale i tak už si stačil získat neblahou pověst pro svou surovost. Joanna značně pochybovala, že by byť císařská koruna mohla Constance vyvážit život s Heinrichem. William odbyl její obavy a pochybnosti mávnutím ruky stejně jako procítěné a zděšené námitky svých poddaných. Byl mladý a zdravý. Navíc se ukázalo, že Joanna je schopná dát mu syna, tudíž nepochyboval, že Heinrich nikdy Constanciným jménem nevznese na Sicílii nárok. Vlastně ho spíš popuzovalo, že si někdo dovolil o jeho rozhodnutí pochybovat.

Po Constancině sňatku si Joanna nechávala své pochybnosti pro sebe. Co se stalo, nedalo se změnit. Williamovi také nevyčítala, že nedal na její radu. Na rozdíl od své matky, která vládla Akvitánii právem krve, ona byla jen Williamovou ženou a všechna moc patřila jemu, jí žádná. Udělala všechno, co bylo v jejích silách, aby ho uchlácholila po drtivé porážce, protože to byla její povinnost, jenomže k jejímu zděšení záhy přísahal, že bude ve válce pokračovat. Vlastně se jí velice ulevilo, když William na chvíli odložil pomstu byzantskému císaři, i když se tak stalo kvůli krajně znepokojivým zprávám, které přišly ze Zámorí. Vojska krále jeruzalémského podlehla armádě Saláhuddína a neuběhl ani rok a Saladin dobyl Svaté město. William neprodleně vyslal sicilskou flotilu na pomoc Týru, poslední křesťanské baště ve Svaté zemi, a nabídl své přístavy, zlato i vojáky králům, kteří pozvedli kříž a zavázali se přísahou osvobodit Jeruzalém od nadvlády Saracénů.

Joanna se cítila trochu provinile, že jí hrůzné zprávy ohledně osudu Jeruzaléma potěšily, ale křížová výprava znamenala, že se uvidí s otcem a bratrem Richardem, protože oba pozvedli kříž. Z domova odešla před třinácti lety a vidina setkání s příbuznými ji naplňovala radostí. Do Itálie se i přes Alpy dostaly zvěsti o čerstvé roztržce mezi Jindřichem a Richardem, ale těmi se odmítala znepokojovat. Otec se s Richardem hádal často, protože oba byli svéhlaví, umínění muži silné vůle a Richard zůstával vůči otci zahořklý kvůli přetrvávajícímu věznění matky. Snadno přesvědčila sama sebe, že i tu nejnovější rozepři snadno překonají stejně jako všechny předchozí a v duchu sprádala plány na jejich příjezd, protože je chtěla přivítat skutečně co nejlépe. Chtěla jim i světu ukázat, jak moudré bylo Jindřichovo rozhodnutí provdat ji za Williama.

Pohrávala si i s představou, že by je mohla do Svaté země doprovázet. Její matka udělala totéž po boku prvního manžela, francouzského krále Ludvíka, a nebála se dát v sázku život i pověst účasti na křížové výpravě, která skončila katastrofou a byla jedním z důvodů rozvodu a následného nového sňatku s Joanniným otcem. Ráda by šla v matčiných šlépějích, protože to by znamenalo zážitek na celý život. Jenomže neměla jistotu, že se William ke křížákům připojí. Jistě, nabídl velice velkorysou a štědrnou pomoc. Jenomže opustil by Sicílii? Ještě nikdy to neudělal. Vyslal vojska do Egypta, severní Afriky, Řecka i Španělska, ale nikdy se tažení osobně nezúčastnil. A právě z toho pramenila její největší obava, již si nepřipouštěla ani sama sobě. Co když William i tentokrát bude chtít zůstat v bezpečí, zatímco jiné pošle umírat svým jménem?

Harim a špatná státnická rozhodnutí byly ničím v porovnání s tímto temným stínem. V jejich světle se očekávalo, že král povede své muže do války. Její otec stál v čele vojsk od šestnácti let. A stejně tak i její bratři a mužští příbuzní z matčiny strany. Dokonce i Filip Kapet, francouzský král pověstný svou nechutí k válce, velel svým vojskům osobně. Taktéž Williamův děd a otec. Joanna neznala jediného vládce v křesťanském světě, který by nikdy nepotřísnil meč krví nepřátel ve válce. Kromě Williama.

Zakázala si dál rozvíjet takové nebezpečné úvahy. Měla v povaze na všem vidět to lepší a posuzovat všechno z praktické stránky. Lpěla na

přesvědčení, že je lepší vytěžít to nejlepší z toho, co má, než toužit po nedosažitelném a trápit se tím, co by mohlo být. Vždyť mohla být s Williamem šťastná, i když ho nemilovala. Nemohla sice najít spokojenost v manželství s někým, jehož si nevážila, ale o tom si zakázala přemýšlet. Samozřejmě že William pojedje s jejím otcem a bratrem do Svaté země. Pád Jeruzaléma ho velice zkrušil. Truchlil několik dnů a dokonce po dobu smutku nosil režné roucho. Pravda, sice nepozvedl kříž, ale určitě to udělá, až nazraje čas. Věřila tomu. Musela tomu věřit.

Když konečně usnula, nečekal ji klidný odpočinek. Několikrát za noc ji vzbudilo manželovo převalování. A proto ráno spali déle než obvykle. Když Joanna procitla, ložnice se koupala ve slunečním světle. William se probudil také. Vlasy měl zčuchané do čela, což mu propůjčovalo chlapecký vzhled. Připadal jí tak velice přitažlivý. Ještě pořád zůstával opálený. Jeho pleť získala na horkém sicilském slunci bronzovou barvu. Začal se zvedat a ona se přistihla, že pozoruje hru svalů na jeho hrudi. Cítila, jak se v ní rodí touha a pomyslela si, že na rozdíl od mnoha manželů skutečně může mluvit o štěstí, že její muž není pupkatý, plešatý a páchnoucí chlap. William měl orientální zálibu v koupelích a jí byla příjemná dráždivá a pronikavá vůně mužského potu.

„Bůh ti žehnej, *ó musta'z*,“ zamumlala hrdelně, přičemž použila jeden z jeho titulů v arabštině, který znamenal „vítězný“. Byla to slovní hříčka, která pro ně dva měla svébytný význam. Překulila se na bok a pohládila ho po břicho, aby mu dala najevo, že nejde jen o projev povinné náklonnosti.

Jeho odezva ji nepříjemně zaskočila. „Nech toho!“ okřikl ji a odstrčil její ruku. Posadil se, udělal obličej a podíval se na ni. Jakmile uviděl její užaslý výraz, omluvil se. „Joanno... promiň mi, má drahá,“ vyhrkl. „Nechtěl jsem se na tebe utrhovat. Jen od včerejška se mi bolest břicha zhoršila a i tak lehký dotek mi působí utrpení.“

Joanna nikdy nepotkala nikoho, kdo by byl zdravím posedlý tak jako její manžel. Trval na tom, že jeho doktoři budou bydlet v paláci a kdykoli se dozvěděl o příjezdu vyhlášeného lékaře, postaral se, aby se mu vyplátilo na Sicílii zůstat a vstoupit do jeho služeb. Vzhledem k tomu, že William byl jen velmi zřídka nemocný, Joanna se na tuto jeho slabost

pro zdraví naučila pohlížet jako na vrtoch. Rozpomněla se však, že už si na bolest v břiše stěžoval večer. Navíc špatně spal a tvrdil, že se bolest přesunula do pravé spodní části břicha. V duchu si povzdechla a jak se od manželky očekávalo, politovala ho, zkontrolovala mu čelo, jestli nemá horečku a nabídla se, že bez prodlení zavolá některého z jeho lékařů.

„Ne... myslím, že to není nutné,“ rozhodl se. „Zajdu za Džamálem ad-Dínem, když se mi neuleví.“ Vzápětí jí nabídl hmatatelné odškodnění za předchozí hrubost v podobě dlouhého polibku. Znovu mezi nimi zavládl mír a oba vstali do nového dne.

JOANNA slíbila Alicii, že jí ukáže Zisu, letní palác v rozlehlých zahradách Genoard. Poté co se ujistila, že její manžel navštívil hlavního lékaře Džamála ad-Dína, neviděla žádný důvod, proč by neměla daný slib dodržet. V doprovodu několika mladších služebných a družiníků pomalu jeli po Via Marmorey, provázeni jásáním pouličního davu, a rozhazovali hrsti drobných měděných dollarů vyskajícím dětem, které běhaly podél průvodu.

Joannina oblíba u poddaných Alicii těšila. I bez toho měla skvělou náladu, protože Joannina oblíbená fena vrhla mladé a královna jí jedno štěně slíbila. Celé ráno strávila na výuce, protože Joanna rozhodla, že se musí naučit číst a psát. Alicie si připadal jako pták, kterému se podařilo uletět z klece, a pusa se jí nezastavila. Komentovala všechno, co viděla, a šťastně se zarděla, když jí královna pochválila, že už dobře jezdí, protože jízda na koni byla další z věcí, kterým se musela učit.

Joanna s uspokojením vnímala dívčinu proměnu v posledních několika měsících. Veselá štěbetalka po jejím boku byla na hony vzdálená utrápenému, zamlklému a vyděšenému sirotkovi, s nímž se poprvé setkala v messinském klášteře. Po příjezdu do Zisy Alicii s láskou provedla po proslulém paláci a ukázala jí slavnou síň, v níž voda z mramorové fontány stékala do kanálku vedoucího přes sál, aby se sbírala v malém jezírku venku. Alicie oněměla úžasem při pohledu na mozaiku s rybami, které jako by plavaly v proudu vody poháněném skrytou pumpou. V nevěřicném údivu se dívka zachichotala, když jí královna prozradila, že při výjimečných příležitostech z fontány teče víno.

I když na ni vnitřní fontána zapůsobila nesmazatelným dojmem, ještě víc ji okouzлил královský zvěřinec. Lvi, leopardi, pávi, žirafa a dokonce i nádherní gepardi, o nichž jí Joanna tvrdila, že se dají vycvičit a vodit na řemenu. Následně využili příjemného počasí, jemuž se na Sicílii přezdívalo léto svatého Martina, a dali si lehký oběd u umělého jezera. Rozsazení na houních si pochutnali na oplatkách, sýru, blumách a pomerančích. Joanna bude na ono prosluněné listopadové odpoledne vzpomínat jako na poslední dar Všemohoucího a hýčkat vzpomínku na ně jako připomínku krásného života, jenž jí byl dopřán coby královně sicilské. V danou chvíli to však bylo jen příjemné odpoledne, milé narušení každodenní rutiny, jímž chtěla potěšit osiřelé dítě, jež nic takového nikdy nezažilo.

Družiníci flirtovali s Joanninými dámami a královnini psi pronásledovali neviditelnou kořist mezi stromy. Když Alicie s Joannou na chvíli osaměla, rozhodla se využít vzácnou příležitost a odvážně nadnést problém, který ji nepřestával v posledních týdnech trápit. „Můžu se na něco zeptat, paní? Paní Mariam...“, odmlčela se a chvíli váhala, ale potom zrudlá vzrušením neomalene vyhrkla: „Opravdu je křesťanka?“

„Ano, je, Alicie. Její matka zemřela, když byla Mariam ještě velmi malá, tak jako tvoje maminka. Mariam vyrostla v paláci a samozřejmě byla vychována v pravé víře, protože by bylo nelidsky kruté odpírat jí možnost spásy.“ Joanna nejprve oloupala pomeranč a teprve potom pokračovala. „Vím, proč tě to mate. Určitě už se i k tobě dostaly řeči a pomluvy, že Saracéni, kteří přestoupí na pravou víru, ve skutečnosti nejsou praví křesťané a potají dál vyznávají svou původní pohanskou víru... mám pravdu?“

Alicie plaše přikývla a Joanna jí podala několik dílků pomeranče. „Nejspíš je to pravda,“ navázala královna. „Palácoví Saracéni sice mají křesťanská jména a chodí na mši, ale vůbec nepochybují, že se původní pohanské víry nevzdali. Můj manžel, jeho otec a jeho děd před ním věří, že víra je věc mezi Bohem a člověkem. Nikoho nelze nutit ke změně víry silou, protože takové obrácení je bezcenné. Donesla se mi obvinění, že před pohanstvím zavíráme oči a nejspíš je to i pravda, ale tak je to nej-

lepší. Závěr si udělej sama, dítě. Kde jinde na světě vedle sebe žijí lidé vyznávající rozdílnou víru v klidu a míru?“

„Ale... můj bratr tvrdil, že nic není důležitějšího, než osvobodit Svaté město a vyrvat je nevěřícím,“ špitla Alicie a ulevilo se jí, když Joanna souhlasně přikývla.

„Tvůj bratr se nemýlil. Saraceni v Zámorí jsou naši nepřátelé, ale to ještě neznamená, že jimi nutně jsou i ti, kteří žijí na Sicílii. Jen si vzpomeň na starého Hámida, který se stará o psinec. Vzpomeň si, jak hezky ti vyprávěl o psech a slíbil ti, že ti pomůže vychovat tvoje štěně. Považuješ i jeho za svého nepřítele?“

„Ne,“ opáčila Alicie po dlouhém přemýšlení. „Myslím, že jeho ne...“

„Tak vidíš.“ Joannu potěšil bystrý úsudek dívky. „A ještě ti povím jeden příběh, děvče. Vyprávěl mi ho manžel. Před dvaceti lety ostrov postihlo strašné zemětřesení. V Catanii zemřely tisíce lidí, ale v Palermu otřesy naštěstí nebyly tak zlé. Všichni se hrozně báli a William všechny ty, kteří údajně přestoupili na křesťanskou víru, slyšel se modlit k Alláhovi a Prorokovi. Nejen že je za to nepotrestal, ale dal rozhlásit, že každý nechť vyzývá svého Boha, protože jen upřímná víra přináší útěchu.“

Alicie se nestačila divit. Usoudila však, že pokud Joanna a William nepovažují všechny Saracény za ďáblovzy zplozence, pokusí se na ně dívat stejně. „A paní Mariam... je skutečně křesťanka, ne jen na oko?“

Joanna se rozesmála a ujistila ji, že paní Mariam je skutečnou „uctívačkou Kříže“, jak křesťany nazývají muslimové, a potom vstala a oprášila si sukně, protože si všimla přibíhajícího sluhu.

„Má paní,“ vyhrkl zadýchaně a po orientálním zvyku se jí vrhl k nohám. Zůstal ležet, dokud mu výslovně nenařídila, aby vstal. A potom královna uviděla poslovy strachem rozšířené oči a zatajila dech. „Musíš se neprodleně vrátit do paláce, má paní. Bezodkladně. Tvého pana chotě schvátla prudká bolest a žádá si tě.“

„Samozřejmě. Alicie, sežeň ostatní.“ Joanna se tázavě zadívala do mužovy tváře. „Co říkají jeho doktoři, Pietro?“

Sklopil oči, ze kterých se mu řinuly slzy. „Že si musíš pospíšet, má paní.“

KAPITOLA 3

LISTOPAD 1189

Palermo, Sicílie

Jakmile se dostala do králových soukromých pokojů, paní Mariam uviděla Williamova vicekancléře Matthewa z Ajella, který jí kulhal v ústrety. Přes tři desítky let řídil sicilskou politiku. Ctižádostivý, bezcitný, prohnáný a prozíravý státník představoval nedocenitelného spojence a nebezpečného nepřítele. Jenomže jakmile minul podzim života, začal trpět neduhy stáří a mnozí jeho protivníci si dělali naděje, že vicekancléřův vliv uvadá. Mariam to považovala za naprosto bláhové, protože i pod věkem ztěžklými víčky dál žhnuly stejně pronikavé oči. Zastavila se a usmála při pohledu na nemocemi zkroušeného starce, jehož se s lety naučila mít ráda, i když se někdy choval hrubě.

Galantně ji pozdravil. Jakmile se zeptala, jestli už se králův stav zlepšil, dočkala se jen smutného zavrtění hlavou. „Chudák můj William,“ povzdechl si. „Chudera moje Sicílie...“

Mariam zamrazilo v zádech, protože jí to znělo jako by udělal kříž nad jejím bratrem i jeho královstvím. Matthewovi neuniklo, jak na ni jeho slova zapůsobila, a pokusil se ji trochu potěšit. „Škoda žes tu nebyla o polednách, má drahá, protože ten velkohubý osel arcibiskup palermský ze sebe udělal pitomce – zase,“ prohlásil s překvapivě mladickým rošťáckým úsměvem. „Začal se hádat s arcibiskupem z Monreale o to, kde má být král pohřbený. Trval na tom, že katedrála je mnohem důstojnější místo posledního odpočinku než rodinná hrobka, i když všichni víme, že William by si vybral právě Monreale. Monrealský arcibiskup se

zděsil, že vede takové pohřební řeči v naprosto nevhodnou chvíli a snažil se ho umlčet, než to zaslechne královna. Jenomže arcibiskup Walter si nedal říct a po hlavě se vrhl do víru královského běsnění.“

„Joanna ho slyšela?“ ujistila se Mariam a ušklíbala se, když se dočkala příkývnutí.

„Jednou jsem se setkal s její matkou... už jsem ti o tom vyprávěl, má milá? Nenapodobitelná Eleonora Akvitánská. Už je to přes čtyři desítky let, ale pořád to mám v živé paměti. Tehdy se s manželem – ještě s francouzským králem – vracela ze Svaté země a jejich flotily se zmocnili piráti v zoldu byzantského císaře. Naštěstí byly nablízku lodě krále Rogera a přišly jim na pomoc. Jenomže královnina loď ztratila směr a když konečně zakotvila v palermském přístavu, Eleonora byla velmi nemocná. Jakmile se zotavila, dostalo se mi té cti doprovodit ji do Potenzy, kde na ni čekal její manžel a král Roger. Mimořádná žena a velice krásná, samozřejmě,“ dodal s povzdechem. „A rázná. Jak jsem měl dnes možnost se přesvědčit, její dcera po ní zdědila téměř všechno. Náš velkohubý arcibiskup se tváří v tvář hněvu paní Joanny úplně scvrkl. Veškerá jeho důstojnost vzala za své a utíkal pryč, až za ním plášť vlál.“

Mariam nedokázala sdílet jeho uspokojení nad arcibiskupovou pohanou, i když neměla preláta o nic radši než Matthew. Pro Joannu muselo být hrozné sedět u lůžka smrtelně nemocného a slyšet, jak se dva vysocí duchovní přou, kde jejího muže pohřbí. Rozloučila se s vicekancléřem a spěchala dál. Když se po chvíli ohlédla přes rameno, Matthew už jí skoro zmizel z dohledu. Na starce trápeného pakostnicí se pohyboval neuvěřitelně rychle. Určitě by nikdy nebyl tak bezohledný jako arcibiskup Walter, ale nepochybovala, že s ohledem na jeho otevřený nesouhlas s Constanciným manželstvím určitě už teď sprádá plány, jak Heinrichovi zabránit zmocnit se Sicílie, až William zemře.

Mariam stejně jako většina Williamových poddaných vůbec netoužila po tom, aby Sicílii spolkla Svatá říše římská. Constance měla stejně ráda jako Joannu a milovala i domov, rodnou Sicílii. Pod Heinrichovým železným jařmem by ostrovní království jen úpělo, to bylo jisté. Čert aby vzal Williamovu umíněnost. Proč jen nechtěl vidět, jaké nebezpečí tím

na ostrov přivolává? Za nával hněvu se zastyděla. Není křesťanské hněvat se na někoho, kdo možná právě umírá.

Williamovi dva černí strážci jí uctivě ustoupili z cesty, jakmile se přiblížila ke dveřím ložnice. A vtom uviděla rezavě hnědého tvora stočeného na prahu a zamračila se. Její nelibost však nepatřila bratrovu nejoblíbenějšímu psovi Ahmerovi, ale saracénským lékařům. Muslimové považují psy za nečistá zvířata, takže nebylo pochyb, kdo je zodpovědný za Ahmerovo vyhoštění z pánovy ložnice. Pes slabě zakňučel, když ho pohladila po hlavě. Musela se mimoděk usmát při vzpomínce, která nečekaně vyplula na povrch. Šlo o Williamův spor s hlavním lékařem Džamálem ad-Dínem ohledně psů. Džamál zarputile trval na tom, že psi jsou nečistá zvířata a jako taková mají být věřícími zavržena. William ovládal arabštinu natolik, aby si dokázal přecíst posvátnou knihu Saracénů, pročež ihned namítl, že v koránu je o psech pouze jediná zmínka, a to ještě příznivá, a ocitoval doktorovi příslušnou *súru*. Mariamin úsměv záhy zmizel, protože ji napadlo, že takovým dobrosrdečným rozepřím už je nejspíš jednou pro vždy konec. William každým okamžikem víc a víc a víc slábl.

Otevřela dveře a dovolila Ahmerovi vetřít se dovnitř. Nejprve měla strach, aby pes neskočil rovnou na postel, ale zvíře nejspíš vycítilo vážnost situace a zůstalo sedět u Joanniných nohou, s pohledem mandlových očí upřených na nehybného Williama. O královnině naprostém vyčerpání svědčily nejen ztrhané rysy, ale i svěšená ramena, přesto se přinutila k úsměvu. „Přišla tvá sestra, drahý.“

Mariam se posadila na stoličku u postele a sáhla po Williamově ruce, aby se pokusila zakrýt zděšení nad jeho vzhledem. Její krásný bratr byl v obličejí popelavě šedý, oči se utápěly v černých kruzích a tváře měl propadlé. Vypadal jako stín sebe samého. Kůži měl na dotek studenou a lepkavou. Strašně zhubl. „*Zabrá,*“ zašeptal chraplavě a dětské jméno vehnalo Mariam slzy do očí. Očividně velice trpěl. Potěšilo ho, když mu řekla, že dovolila jeho psovi protáhnout se dovnitř. William okamžitě svěřil ruku přes pelest, aby mu ji Ahmer mohl olíznout.

Lékaři se radili v rohu místnosti, kde zkoumali flakon s nějakou tekutinou, o níž Mariam usoudila, že to bude nejspíš Williamova moč. Džamál

ad-Dín se ohlédl, uviděl psa a Mariam se na Saracéna nevinně usmála. Když hlavní lékař přišel k lůžku, aby zkontroloval pulz nemocného, Mariam využila příležitost, aby se pokusila přimět Joannu jít si na chvíli odpočinout a trochu se prospat. Královna však rozhodně zavrtěla hlavou.

„Je mnohem klidnější, když jsem u něho,“ zašeptala a ještě ztišila hlas, když se jí svěřila s neomaleným výstupem palermského arcibiskupa „Ten starý protiva má na Williama zlost, že dal povýšit Monreale na arcibiskupství. Nikdy by mě ovšem ani ve snu nenapadlo, že bude takový hulvát, aby ho pohrřbíval, když ještě žije.“

Mariam sice přikývla, ale upřela na královnu pohled plný soucitu, pronikavější než ostrá dýka. Joanna nejspíš byla jediným člověkem, který si odmítal připustit, že Williamovy dny už jsou sečtené. Až na jeho ženu všichni věděli, že král zemře, pokud se nestane zázrak. Zatímco Džamál krmil nemocného bylinným lékem na zmírnění bolesti, Mariam znovu naléhala na Joannu, aby si na chvíli zdřímla. William ji podpořil a Joanna nakonec souhlasila s tím, že se vrátí, než začnou zvonit nešpory.

Jakmile odešla z ložnice, William pokynul sestře, aby se k němu naklonila blíž. „Pošli pro písaře,“ zamumlal. „Chci dát sepsat všechno, co chci poskytnout anglickému králi pro tažení ve jménu osvobození Jeruzaléma. Joannu by zbytečně rozrušilo, kdyby se o tom dozvěděla...“ Když se mu Mariam podívala do očí, pochopila, že se role obrátily. Joanna vždy byla z královského páru ta praktičtější a William snílek, který podléhal rozmarům. Jenomže teď Joanna, která vždy stála nohama na zemi, odmítala podívat se pravdě do očí.

Williamovi trvalo dlouho, než nadiktoval list, protože ho síly rychle opouštěly a mluvení ho vysilovalo. Mariam seděla u lůžka, držela ho za ruku a jen napůl vnímala, že polovina bohatství Sicílie má padnout na křížovou výpravu, jíž se William už nezúčastní. „Sto galér... šedesát tisíc pytlů pšenice, stejné množství ovsu a vína... čtyřiaadvacet talířů a pohárů ze zlata nebo stříbra...“ Když konečně nadiktoval, co chtěl, pokusila se ho přimět, aby snědl alespoň pár lžic polévky, kterou poslali z kuchyně v naději, že mu pomůže znovu nalézt ztracenou chuť k jídlu. William se od ní odmítavě odvrátil, a tak postavila misku na zem, aby ji Ahmer vyli-

zal, za což si vysloužila bratrův úsměv a výraz naprostého zděšení ve tváři Džamála ad-Dína.

Horečka stále stoupala a Mariam si vyžádala umyvadlo se studenou vodou, aby na bratrovo čelo přikládala chladivé náčinky. „Alespoň že...“ s námahou polkl, „nemusím mít obavy o Joannu... Monte St Angelo je bohaté hrabství...“

„To opravdu je,“ souhlasila zastřeným hlasem. Joannin věnný podíl byl skutečně velkorysý. Williamovi sloužilo ke cti, že i přes velké bolesti, které ho trápily, myslel na budoucnost své ženy. Myslel však i na budoucnost svého království? To poznat nedokázala. Doufala, že ho nesuzují výčitky kvůli chybnému rozhodnutí. William byl nezodpovědný a krátkozraký král, ale také milující a laskavý bratr, a ona nechtěla, aby v posledních hodinách života zbytečně trpěl něčím, co nelze změnit.

JOANNA se trhnutím narovнала v křesle a zastyděla se, že ji přemohla dřímota. Pohledem sklouzla k lůžku. William podle všeho spal. Už celé dny nevypadal tak klidně a uvolněně. Znovu začala doufat. Potichu, aby ho nevzbudila, se obrátila na doktora. „Odpočívá a je klidný. Není to snad dobré znamení?“

Džamál ad-Dín se jí smutně zadíval do očí. „Dal jsem mu lék s makovou šťávou. Zmírňuje bolest a navozuje spánek, ale jeho nemoc nevyлéčí, má paní.“

Joanna se kousla do rtu. „Ale ještě se může uzdravit, ne?“

„Inšalláh,“ zašeptal doktor. „Inšalláh.“

Doktoři jsou všichni stejní, ať už jsou jakékoli víry. Joanna věděla, že jakmile se začnou dovolávat Boží vůle, zbývá jen málo naděje. Sklonila se k nemocnému a něžně ho políbila na čelo, víčka a ústa.

JOANNA se zastavila na prahu palácové kaple a počkala, dokud její oči nepřivyknou šeru. Když se k ní přiblížil kněz, mávnutím ruky ho odehnala. Došla k oltáři, klesla na kolena na mramorovou podlahu a modlila se k Všemohoucímu a svatému Tomáši Becketovi. Prosila je, aby ušetřili manželův život, ne kvůli ní nebo kvůli Williamovi, ale pro dobro

ostrovního království a všech, kteří v něm žijí v míru. Ještě nikdy jí modlitby nešly tak z hloubi srdce jako tentokrát. Ještě nikdy nepramenily z tak hlubokého zoufalství, smutku a čiré beznaděje.

JEN NEPOČETNOU hrstku králů poddaní oplakali tak jako Williama de Hauteville. Zpráva o jeho skonu byla všude přijímána s nelíčeným a hlubokým žalem, protože jeho vláda znamenala pro ostrovní království dobu blahobytu a míru, jež byla přímým protikladem bouřlivých let, kdy nosil korunu jeho otec. Truchlíci věrní sicilskému obyčeji po tři dny dávali průchod žalu v ulicích Palerma a dalších měst. Urozené ženy se oblékly do černého a služebné do režného plátna, aby s rozpuštěnými vlasy a za zvuku bubnů oplakávaly zesnulého krále. Pocit ztráty umocňoval strach, protože je všechny čekala nejistá budoucnost.

PANÍ BEATRIX, Joannina chůva od dětství, se spolehla na své výjimečné postavení v královnině družině, aby mladou vdovu vyplísnila. „Jíš tak málo, že by to ani skřivánkovi nestačilo. Víím, že nemáš hlad, ale musíš se donutit něco sníst, jinak onemocníš. I tak už jsi skoro průsvitná. Nemám zavolat doktora?“

„Není třeba,“ ujistila ji Joanna. „Nic mi není, Beatrix. Jenom jsem špatně spala.“

Chůvino odhodlání a přísnost se sesypaly jako hromádka suchých listů. „Já víím, jehňátko, já víím...“

„Mám pocit, že se mi to všechno jen zdá,“ přiznala se Joanna. „Už ani nepočítám, kolikrát jsem se ráno vzbudila s tím, že jsem měla strašný sen. Jako kdybych Williamovu smrt den za dnem prožívala pokaždé znovu. Kdy se s tím smírím? Kdy pro něj budu konečně moct plakat, Beatrix? Mám pocit, jako... jako kdyby mi srdce svíral kus ledu a všechny slzy mi zmrzly...“

Beatrix se posadila na postel vedle Joanny a objala mladou královnu kolem ramen. „Vzpomínám si, jak mi jednou můj nebožtík manžel, budiž mu země lehká, vyprávěl o zraněních v boji. Říkal, že když člověk utrpí vážné zranění, zpočátku vůbec necítí bolest. Povídal, že to se tělo samo chrání.“

Joanna se nechala konejšit v náruči chůvy a se smutným úsměvem podotkla: „Jinými slovy mám být trpělivá? Říkáš, že bolest cihá někde poblíž, aby mohla zaútočit?“

Beatrix by v tu chvíli ochotně obětovala deset let života, pokud by to její paní uchránilo před žalem, ale královně nikdy nelhala, ani když jako dítě trpěla smutkem po domově, ani když jako mladinká matka oplakávala mrtvé dítě, ani teď když ztratila manžela. „Písmo praví, že všechno má svůj důvod. Slzy přijdou, dítě moje. Přijde čas, kdy ti to všechno bude připadat až příliš skutečné.“

Joanna neodpověděla a po chvíli vstala, aby se podívala z okna. Modré sicilské nebe na západě zešedlo dýmem a ona si pomyslela, že skutečnost čeká v ulicích Palerma. „Ještě to neskončilo,“ povzdechla si, „zneužili Williamovy smrti a plení saracénské čtvrtě. Od jeho skonu ještě neuplynuly ani dvě neděle a jeho poddaní už proti sobě navzájem bojují a ohrožují mír jeho království. Jak jen by ho to rozčililo, Beatrix. Vždycky byl tak hrdý na to, že od chvíle, kdy se ujal vlády, křesťané, Saracéni a židé tu žili pokojně a v míru jedni s druhými...“

„Saracéni ve špatných časech poslouží skvěle jako obětní beránci,“ ozvalo se ode dveří a Joanna se otočila. Vzápětí nešťastným příkřvnutím dala Mariam zapravdu. „V chodbě čeká senešal, paní. Palermský arcibiskup žádá o rozmluvu.“

Královniny rty se sevřely do úzké čárky. Nejraději by ho poslala pryč. Nebyla si jistá, jestli se dokáže ovládnout tváří v tvář muži, který se opovážil vzepřít Williamovu poslednímu přání, aby byl pochován v Monreale, a namísto toho nakázal královy ostatky přenést do palermské katedrály. Teprve poté co se Joanna, arcibiskup z Monreale a Matthew z Ajella neústupně postavili proti, ustoupil a dovolil, aby Williamovo tělo převezli do Monreale, ale stále zarputile odmítal vydat překrásný porfyrový náhrobek, který si král přál mít na svém hrobě.

Joanna zasyčela nadávku, jež by rozhodně dělala čest i jejímu obhroublostmi nechvalně proslulému otci. „Pověz tedy senešalovi, ať ho doprovodí do Williamovy audienční síně.“ Všimla si údivu v Mariamině tváří a se škodolibým pousmáním vysvětlila: „Je tu jediný, kdo

podporuje Constancin nárok na trůn. Dlužím jí víc než to, že ho vyslechnu.“

AUDIENČNÍ SÍŇ se zelenkavou a zlatou výzdobou patřila vždy k Joanniným nejoblíbenějším prostorům v paláci. Teď jí ale barvy připadaly vybledlé a vzory nevýrazné. Jako by pouhá arcibiskupova přítomnost vysála z překrásných mozaik všechn jas a život. Netrpělivě přerušila proud jeho stížností na ostatní členy královské rady. „Chceš říct, že rada není ohledně nástupnictví jednotná?“

„Ten zlořečený lump a jeho prokletý poskok jsou až po krk v bahně, paní. Začali pletichařit, jakmile král ulehl, aby dosadili na trůn Tankreda z Lecce, a nevěnovali nejmenší pozornost mně ani mému bratrovi, když jsme je opakovaně upozorňovali, že stejně jako všichni urození pánové přísahali věrnost paní Constance, než se odjela provdat za pana Heinricha.“

Joanna si snadno přeložila, že „zlořečený lump“ je vicekancléř Matthew z Ajella a „prokletý poskok“ arcibiskup z Monreale. Pomyslela si, že osud je skutečně škodolibý, protože Constancini odpůrci byli mnohem schopnější a čestnější muži než její zastánci, arcibiskup a jeho bratr slaboch, který zatím jako biskup z Agrigenta neudělal nic, co by stálo za řeč. S takovými stoupenci musela Constance prohrát. Jenomže to nebylo spravedlivé. Constance byla právoplatnou dědičkou rodu de Hauteville jakožto dcera krále Rogera, zatímco Tankred z Lecce byl jen levoboček Rogerova nejstaršího syna. Cožpak potřebovala pádnější důkaz o zoufalé situaci Sicílie, než že se Matthew a monrealský arcibiskup přiklonili na stranu levobočka, aby koruna nepřipadla Heinrichovi? Proč jen byl William tak krátkozraký? Kéž by býval vybral Constanci jakéhokoli jiného manžela než toho Němce. Tím, že ji provdal za Heinricha, ji okradl o právoplatné dědictví.

Joanna silou vůle potlačila vzdouvající se hněv, protože Williamova osudná chyba už se nijak odčinit nedala. „A co ostatní pánové? Všechny urozené rodiny podporují Tankreda?“

„S lítostí musím říct, že většina, má paní. Samozřejmě jsem se nepřidal k jejích spiknutí, ale mám mezi nimi svoje oči a uši. Hrabě z Andrie

také vznesl nárok na trůn, ale jeho spřízněnost s královskou rodinou je příliš slabá, a tak se usnesli na Tankredovi, aniž by vzali v potaz jeho původ, necht' jim Bůh odpustí. Moji špehové hlásili, že spiklenci ani na okamžik nemeškali a Matthewův syn neprodleně odjel do Říma, aby Tankredův nárok přednesl Svatému otci. Naší jedinou nadějí tak zůstává pouze to, že papež Klement odmítne posvětit korunu muži nečistého původu.“

„Pokud je to skutečně jediná Constancina naděje, tak už je rozhodnuto. Svatý stolec neděsí nic víc než představa spojení království sicilského se Svatou říší římskou.“ Nikoli poprvé Joannu udivilo, že arcibiskupa musí upozornit na do očí bijící skutečnost. „Papež rád zamhouří oči nad Tankredovým nečistým původem, pokud to zabrání Heinrichovi nasadit si sicilskou korunu. Samozřejmě Tankreda nepodpoří otevřeně, aby si nezneprátelil Heinricha a císaře, ale i to stačí, aby byl Tankred příštím sicilským králem.“

Joanna začala přecházet po místnosti a přemýšlela, jestli by Anglie nemohla nějak zasáhnout v Constancin prospěch. Ne, tenhle jestřáb nikam nepoletí. Její otec by se nejspíš raději dal do spolku s egyptským sultánem než se synem římského císaře. Když se otočila, uviděla nechápavý výraz arcibiskupa Waltera. Očividně ho překvapilo, že by žena mohla mít ponětí o státnických záležitostech. To si myslí, že se s ní William nikdy o ničem neradil? Vždyť ona je dcera největšího krále křesťanstva a Eleonory Akvitánské, a ne žádná otrokyně z *harimu*. Svrběl ji jazyk a toužila to vmést arcibiskupovi do tváře. Už toho páchnoucího zabeďněnce nedokázala dál vystát a chystala se ukončit slyšení, když se rozletěly dveře a dovnitř nakráčel arcibiskup z Monreale po boku s jejím senešalem, Mariam, Beatrix a mnichem oděným v černi benediktinů.

Takové porušení etikety jí vyrazilo dech a zbavilo slov, ale arcibiskup Walter řeč neztratil. „Jak se opovažuješ vtrhnout ke královně bez ohlášení a bez dovolení?! Máš způsoby neurozeného drbana, pane, a je s podivem, že se tak často jízlivě otíráš o můj rodinný původ.“

Arcibiskup odrazil útok nejpádnejším možným úderem: jednoduše druhého duchovního vůbec nevzal na vědomí, ani za pohled mu nestál.

„Má královno, žádám o prominutí, že jsem sem tak vpadl. Věz, že jsem tak neučinil z neúcty k tobě, ale vedla mne naléhavost. Mám nanejvýš naléhavé zprávy týkající se anglického krále. Lituji, že to musím být já, kdo...“

Joanna už dlouhé měsíce neměla ani o jednom z rodičů žádné zprávy, a tak mu netrpělivě skočila do řeči. „Máš pro mě list od mého otce? Kde je?“

Arcibiskup zaváhal. „Ne, má paní. Od tvého bratra.“

„Ale říkals, že přinášíš naléhavé zprávy o králi...“ Joanna se odmlčela. „Můj otec... je mrtev?“

„Ano, paní. V červenci zesnul na hradě Chinon a v září byl tvůj bratr Richard korunován králem.“

„V červenci? A to se dozvídáme až v prosinci?“ Arcibiskup Walter nevěřil vlastním uším. „Jaké ohavné pletichy spřádáte s Matthewem tentokrát?“

Arcibiskup z Monreale se zprudka otočil. „Co bych asi tak mohl získat tak krutou lží? Proč bych měl královně svévolně působit další utrpení? Král Richard poslal zprávu už před několika měsíci, ale posel cestou onemocněl a nedostal se dál než do Monte Cassina. Schvátila ho horečka a řádoví bratři se vzdali naděje, že bude žít. Jenomže on se po několika týdnech znovu probрал k vědomí a svěřil se se svým posláním opatovi. Protože byl příliš slabý, než aby mohl pokračovat v cestě, opat vyslal bratra Benedikta s oběma listy, jedním od krále Richarda a druhým od královny Eleonory. Cestoval po zemi, protože se obával zimních bouří, tudíž do mého opatství dorazil teprve dnes ráno...“

„Tak ‚tvého opatství‘?“ Arcibiskup Walter vzteky prskal. „A proč by měly ony listy – za předpokladu, že jsou pravé – být určeny právě tvému opatství? Je to jednoznačný důkaz spiknutí...“

„Opat z Monte Cassina je poslal do Monreale, protože to je také benediktinské opatství. Věděl, že se naprosto může spolehnout, že je oba doručím královně.“

Teď už na sebe oba duchovní křičeli a Joanna je přestala poslouchat. William jí vyprávěl o velkém zemětřesení, které postihlo Sicílii před dvaceti lety a do nejmenších podrobností jí barvitě popisoval, jak se